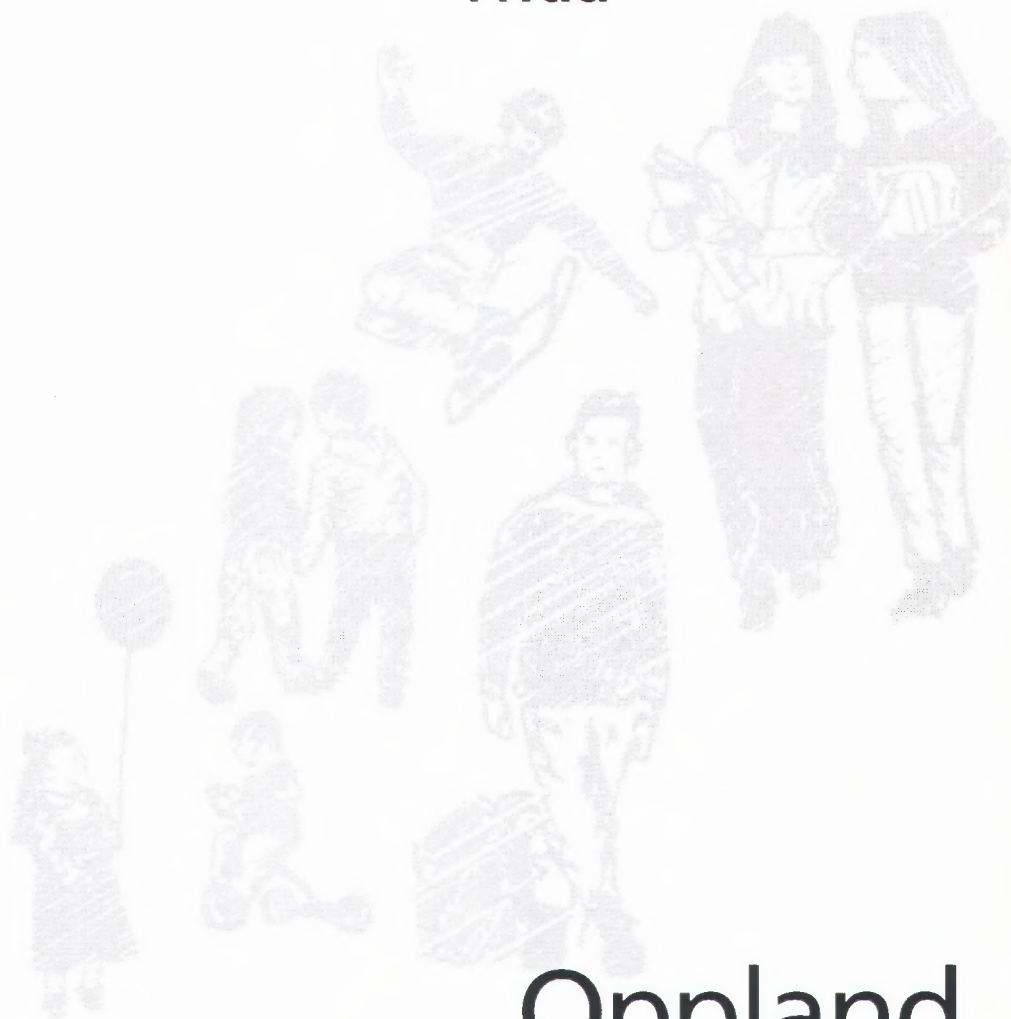

Barn og unge

Aktuell statistikk

Del 1: Befolkningen
Familie
Helse
Kriminalitet
Fritid

Oppland

Barn og unge. Aktuell statistikk

I *Barn og unge. Aktuell statistikk* publiseres statistikk på ulike emneområder, der alle tall dekker barn og unge under 18 år.

Barn og unge. Aktuell statistikk kommer i to deler, med forskjellig emnemessig innhold. Del 1 (dette heftet) dekker barn i befolkningen, familieforhold, helse, kriminalitet og fritid. Del 2 (utkommer senere) tar for seg barn i utdanning, arbeid, økonomiske forhold og barnevern.

Husk å oppgi kilde: *Barn og unge. Aktuell statistikk*/Statistisk sentralbyrå.

Ansvarlig seksjon: Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Redaktør: Elisabetta Vassenden.

Redaksjonsmedarbeider: Ingvild Hauge, tlf. 62 88 52 24, faks 62 88 52 89, e-post: inh@ssb.no.

Redigering: Randi Hansen Øiseth.

Priser: Pr. hefte kr 50,- inkl. mva. Pakkepris (19 fylkeshefter og hefte med landstall) kr 600,- inkl. mva.

Forespørsel om salg rettes til: Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, Postboks 1260, 2201 Kongsvinger, tlf. 62 88 55 00, faks 62 88 55 95, e-post: salg- og abonnement@ssb.no.

ISBN 82-537-4503-6.

Elektronisk formidling

Foruten papirutgaven finnes tabellene i elektronisk versjon under SSBs Webtjeneste på Internett. Adressen er <http://www.ssb.no>. Tabellene kan lastes ned i Excel.

En diskett-versjon kan også gjøres tilgjengelig ved forespørsel.

Andre tabeller

Spesialtabeller kan bestilles fra Statistisk sentralbyrå.

Standardtegn

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Rettet siden forrige utgave	r

Innhold

1. Barn og unge i befolkningen	3
2. Barn og unges familier	14
3. Barn og unges helse	27
4. Barn og unges lovbrudd	38
5. Barn og unges fritid	41

Innledning

Barn og unge. Aktuell statistikk samler Statistisk sentralbyrås data om barn og unge og presenterer regionale tall med korte artikler, tabeller og figurer.

Barn og unge. Aktuell statistikk utgis som 1 landspublikasjon og 19 fylkespublikasjoner. Landspublikasjonen gir tall for landet som helhet og for de enkelte fylkene der det har vært mulig. Tallene i fylkespublikasjonene er på kommunenivå, eller på fylkes- og landsnivå hvis statistikken ikke kan gis på mindre geografiske enheter.

Publikasjonene kommer i to deler. Del 1, som dette heftet inngår i, dekker barn i befolkningen, familieforhold, barns helse, deres kontakt med rettsvesenet og barns fritid. Del 2 vil bli utgitt ved årsskiftet 1998-1999, med disse emnene: Barn i barnehager, barn og unge i skolen, unge i arbeidsstyrken, barn og økonomi og barn i barnevernet.

Barn er i denne publikasjonen definert som personer under 18 år, dvs. under myndighetsalder. Dette er i tråd med norsk lov og FNs konvensjon om barnets rettigheter. I enkelte tilfeller vil tabellene dekke lengre eller kortere aldersspenn, avhengig av hva som er hensiktsmessig og/eller finnes om temaene.

De nyeste tilgjengelige tallene er tatt med, dvs. hovedsakelig fra perioden 1995-1997.

Publikasjonene er tilgjengelige på SSBs webside på Internett. Webadressen er <http://www.ssb.no>.

En undersøkelse gjennomført av Norsk senter for barneforskning i 1994 (Arbeidsrapport nr. 15) avslørte at statistikk i liten utstrekning ble tatt i bruk i ulike beslutningsprosesser. Håpet er at denne publikasjonen, som samler mye informasjon, kan gjøre statistikk om barn og unge lettere tilgjengelig og være til hjelp for alle som interesserer seg for og arbeider med barn, det være seg planleggere i kommuner og fylker, politikere, personer som har sitt daglige virke blant barn og allmennheten generelt.

Barne- og familiedepartementet har finansiert utarbeidelsen av publikasjonene. Representanter fra Barneombudet og Norges forskningsråd har gitt faglige innspill til prosjektet.

1. Barn og unge i befolkningen

Det bor 38 700 barn og unge i Oppland. Ifølge prognosene vil antallet gå ned de neste 20 årene.

1.1. Personer 0-17 år, etter kommune og bostedsstrøk, 1. januar 1997

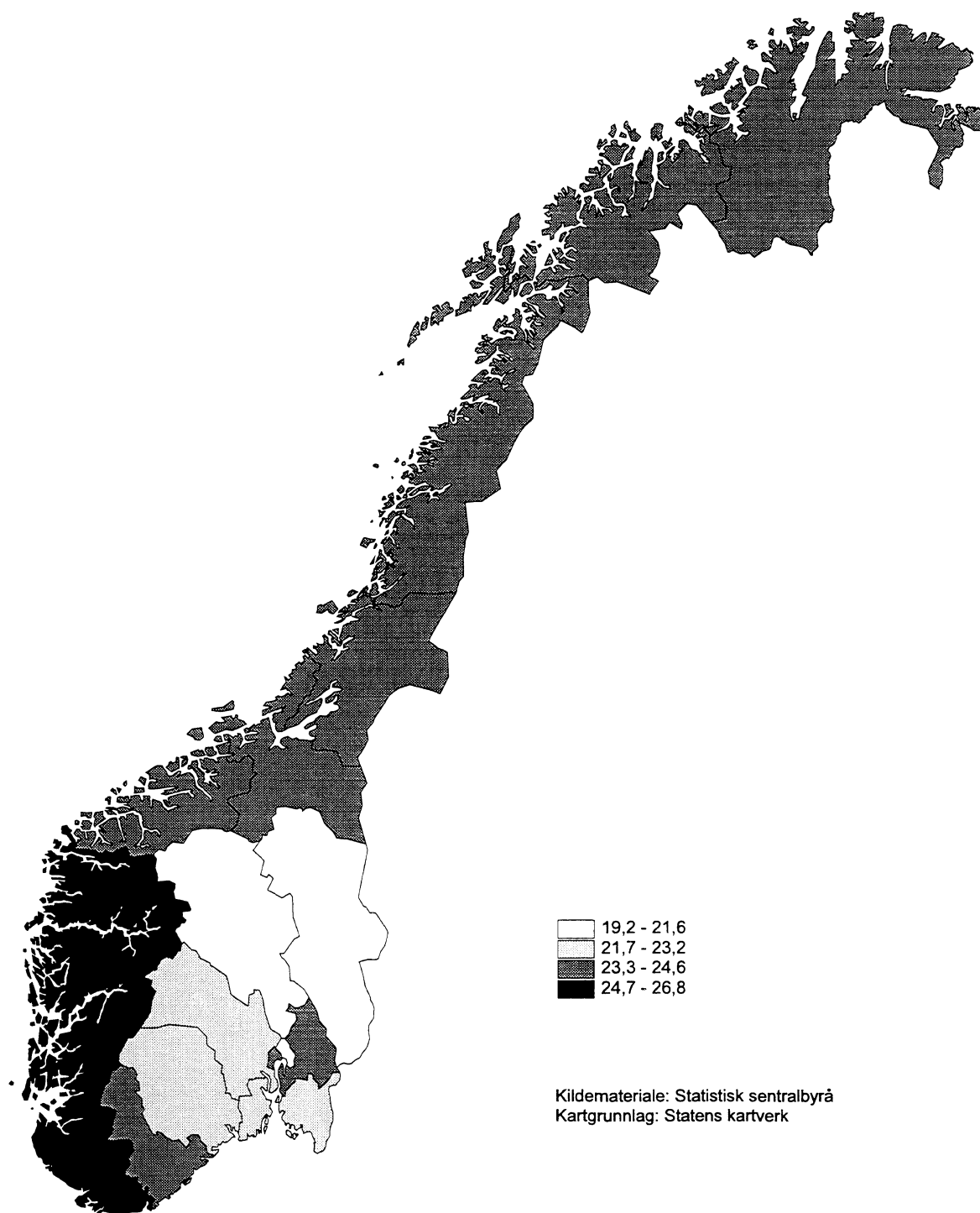
		Alder				
		I alt	0-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
05 Oppland	I alt	38 688	13 045	15 012	6 301	4 330
	Tettbygd strøk	19 686	6 725	7 528	3 228	2 205
	Spredtbygd strøk	18 774	6 208	7 410	3 050	2 106
	Uspesifisert strøk	228	112	74	23	19
0501 Lillehammer	I alt	5 200	1 831	2 023	793	553
	Tettbygd strøk	4 252	1 506	1 663	647	436
	Spredtbygd strøk	946	323	360	146	117
	Uspesifisert strøk	2	2	-	-	-
0502 Gjøvik	I alt	5 472	1 883	2 135	866	588
	Tettbygd strøk	3 837	1 301	1 491	620	425
	Spredtbygd strøk	1 633	581	644	246	162
	Uspesifisert strøk	2	1	-	-	1
0511 Dovre	I alt	577	198	224	98	57
	Tettbygd strøk	314	108	121	55	30
	Spredtbygd strøk	251	83	98	43	27
	Uspesifisert strøk	12	7	5	-	-
0512 Lesja	I alt	534	154	226	91	63
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	528	151	223	91	63
	Uspesifisert strøk	6	3	3	-	-
0513 Skjåk	I alt	488	153	192	88	55
	Tettbygd strøk	119	36	44	25	14
	Spredtbygd strøk	368	116	148	63	41
	Uspesifisert strøk	1	1	-	-	-
0514 Lom	I alt	586	198	211	109	68
	Tettbygd strøk	176	56	69	32	19
	Spredtbygd strøk	405	140	141	76	48
	Uspesifisert strøk	5	2	1	1	1
0515 Vågå	I alt	824	258	298	162	106
	Tettbygd strøk	373	127	128	75	43
	Spredtbygd strøk	449	131	170	86	62
	Uspesifisert strøk	2	-	-	1	1
0516 Nord-Fron	I alt	1 201	404	452	189	156
	Tettbygd strøk	646	222	232	103	89
	Spredtbygd strøk	554	182	219	86	67
	Uspesifisert strøk	1	-	1	-	-
0517 Sel	I alt	1 380	463	519	242	156
	Tettbygd strøk	804	259	308	142	95
	Spredtbygd strøk	570	201	209	100	60
	Uspesifisert strøk	6	3	2	-	1
0519 Sør-Fron	I alt	702	241	285	111	65
	Tettbygd strøk	213	88	72	31	22
	Spredtbygd strøk	489	153	213	80	43
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0520 Ringebu	I alt	989	322	396	159	112
	Tettbygd strøk	369	116	150	67	36
	Spredtbygd strøk	610	199	244	92	75
	Uspesifisert strøk	10	7	2	-	1
0521 Øyer	I alt	1 147	408	449	166	124
	Tettbygd strøk	424	151	155	67	51
	Spredtbygd strøk	720	256	292	99	73
	Uspesifisert strøk	3	1	2	-	-

1.1 Personer 0-17 år, etter kommune og bostedsstrøk. 1. januar 1997
(forts.)

		Alder				
		I alt	0-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
0522 Gausdal	I alt	1 328	443	517	232	136
	Tettbygd strøk	490	189	170	80	51
	Spredtbygd strøk	820	246	341	148	85
	Uspesifisert strøk	18	8	6	4	-
0528 Østre Toten	I alt	2 921	990	1 127	469	335
	Tettbygd strøk	903	311	347	148	97
	Spredtbygd strøk	1 978	661	766	317	234
	Uspesifisert strøk	40	18	14	4	4
0529 Vestre Toten	I alt	2 656	937	969	434	316
	Tettbygd strøk	1 848	644	663	318	223
	Spredtbygd strøk	798	287	305	115	91
	Uspesifisert strøk	10	6	1	1	2
0532 Jevnaker	I alt	1 320	455	514	196	155
	Tettbygd strøk	868	305	331	124	108
	Spredtbygd strøk	449	149	182	71	47
	Uspesifisert strøk	3	1	1	1	-
0533 Lunner	I alt	2 061	614	804	382	261
	Tettbygd strøk	1 107	352	428	191	136
	Spredtbygd strøk	912	234	366	189	123
	Uspesifisert strøk	42	28	10	2	2
0534 Gran	I alt	2 672	873	1 082	427	290
	Tettbygd strøk	1 019	290	424	182	123
	Spredtbygd strøk	1 628	569	651	244	164
	Uspesifisert strøk	25	14	7	1	3
0536 Søndre Land	I alt	1 285	455	491	205	134
	Tettbygd strøk	462	160	172	80	50
	Spredtbygd strøk	821	294	318	125	84
	Uspesifisert strøk	2	1	1	-	-
0538 Nordre Land	I alt	1 436	465	571	247	153
	Tettbygd strøk	549	194	213	92	50
	Spredtbygd strøk	884	270	356	155	103
	Uspesifisert strøk	3	1	2	-	-
0540 Sør-Aurdal	I alt	755	256	305	111	83
	Tettbygd strøk	149	56	56	22	15
	Spredtbygd strøk	606	200	249	89	68
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0541 Etnedal	I alt	243	87	87	39	30
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	243	87	87	39	30
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0542 Nord-Aurdal	I alt	1 346	425	538	226	157
	Tettbygd strøk	636	211	244	100	81
	Spredtbygd strøk	682	208	282	119	73
	Uspesifisert strøk	28	6	12	7	3
0543 Vestre Slidre	I alt	488	166	183	84	55
	Tettbygd strøk	128	43	47	27	11
	Spredtbygd strøk	360	123	136	57	44
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0544 Øystre Slidre	I alt	685	232	261	111	81
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	683	232	259	111	81
	Uspesifisert strøk	2	-	2	-	-
0545 Vang	I alt	392	134	153	64	41
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	387	132	151	63	41
	Uspesifisert strøk	5	2	2	1	-
Uoppgitt	I alt	-	-	-	-	-
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	-	-	-	-	-
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Figur 1.1. Personer 0-17 år i prosent av folkemengden. 1. januar 1997

Oppland hadde 38 700 bosatte i alderen 0-17 år pr. 1. januar 1997. I alle aldersgruppene var det flere barn og unge i tettbygde enn i spredtbygde strøk. Totalt sett var likevel forskjellen ikke stor; 51 prosent var registrert som bosatt i tettsted.

Tabell 1.1 viser fordelingen mellom tett, spredt og uoppgitt bostedsstrøk for hver av Opplands kommuner. Bosettingsmønsteret varierer mellom de enkelte kommunene, noe som medfører lokale variasjoner i hva slags type omgivelser barna og de unge lever i og har å forholde seg til.

Begrepene tettbygd/spredtbygd strøk er gitt av SSBs definisjon av tettsted. Et tettsted er i hovedregelen en hussamling hvor det bor minimum 200 personer og er mindre enn 50 meter mellom husene.

1.2. Framskrivning av folkemengden, etter alder og kommune. 2000, 2010 og 2020

Kommune og år	Menn					Kvinner					
	Alle aldere	Av dette				Alle aldere	Av dette				
		0-5	6-12	13-15	16-17		0-5	6-12	13-15	16-17	
05 Oppland	2000	91 011	6 623	8 113	3 244	2 186	92 296	6 266	7 712	2 984	2 008
	2010	91 888	5 854	7 913	3 580	2 426	92 906	5 571	7 433	3 342	2 323
	2020	93 147	5 785	7 081	3 261	2 277	93 718	5 511	6 670	3 057	2 139
0501 Lillehammer	2000	12 227	970	1 176	450	275	13 147	921	1 086	390	264
	2010	13 284	922	1 241	537	371	14 169	879	1 179	518	348
	2020	14 164	944	1 162	536	377	15 109	901	1 120	511	355
0502 Gjøvik	2000	13 416	1 003	1 165	485	301	13 981	958	1 139	401	300
	2010	14 028	918	1 230	546	364	14 416	867	1 151	506	366
	2020	14 563	916	1 119	519	360	14 776	864	1 039	484	337
0511 Dovre	2000	1 453	96	146	44	33	1 475	98	111	43	27
	2010	1 398	82	113	45	43	1 411	80	108	50	27
	2020	1 347	78	91	43	30	1 357	76	87	41	30
0512 Lesja	2000	1 150	67	105	52	37	1 104	66	101	41	32
	2010	1 087	65	77	34	23	1 032	60	71	35	28
	2020	1 053	66	77	32	22	982	61	71	30	20
0513 Skjåk	2000	1 221	78	95	44	28	1 216	85	89	37	29
	2010	1 183	77	98	36	23	1 139	74	91	46	19
	2020	1 141	66	85	39	28	1 085	61	81	38	26
0514 Lom	2000	1 366	93	126	57	39	1 234	84	88	41	37
	2010	1 319	75	99	51	35	1 186	72	88	45	25
	2020	1 266	67	83	39	26	1 132	66	80	36	24
0515 Vågå	2000	1 991	137	147	74	54	1 902	130	149	58	48
	2010	1 988	125	174	76	44	1 878	120	152	66	45
	2020	1 988	121	148	69	49	1 871	116	139	62	44
0516 Nord-Fron	2000	2 969	211	225	89	67	2 993	188	239	95	51
	2010	2 897	179	233	98	69	2 914	165	218	94	65
	2020	2 849	168	207	95	63	2 841	157	184	85	62
0517 Sel	2000	3 190	252	287	97	76	3 110	229	273	108	74
	2010	3 190	208	305	145	91	3 109	203	284	118	83
	2020	3 227	209	262	115	85	3 115	201	248	111	81
0519 Sør-Fron	2000	1 714	120	154	56	48	1 654	110	144	55	31
	2010	1 656	87	131	62	37	1 600	90	119	54	44
	2020	1 614	89	98	45	35	1 545	84	100	48	32
0520 Ringebru	2000	2 376	165	181	90	55	2 352	141	186	89	53
	2010	2 223	132	178	87	41	2 202	123	170	71	56
	2020	2 142	121	150	70	48	2 117	118	142	64	47
0521 Øyer	2000	2 379	179	243	99	52	2 392	184	236	89	58
	2010	2 438	167	214	97	81	2 448	155	206	104	68
	2020	2 483	173	197	88	62	2 485	164	185	78	57
0522 Gausdal	2000	3 090	229	268	103	84	3 060	199	260	105	65
	2010	3 002	191	250	119	78	3 003	180	238	93	77
	2020	2 967	186	219	98	69	2 951	173	204	92	66
0528 Østre Toten	2000	7 099	512	602	260	162	6 995	485	547	238	161
	2010	7 089	443	596	273	187	6 893	417	545	251	178
	2020	7 148	442	524	243	169	6 883	414	486	222	157
0529 Vestre Toten	2000	6 428	471	515	196	148	6 413	428	512	197	127
	2010	6 332	393	526	244	152	6 306	367	490	212	162
	2020	6 292	369	453	216	151	6 252	348	416	197	139

1.2. Framskriving av folkemengden, etter alder og kommune. 2000, 2010 og 2020
(forts.)

Kommune og år	Menn					Kvinner					
	Alle aldere	Av dette				Alle aldere	Av dette				
		0-5	6-12	13-15	16-17		0-5	6-12	13-15	16-17	
0532 Jevnaker	2000	2 932	210	296	108	80	3 008	214	272	105	73
	2010	2 939	187	265	121	87	3 042	179	251	118	70
	2020	2 966	189	238	112	75	3 087	184	217	98	69
0533 Lunner	2000	4 056	303	406	187	126	4 089	287	408	149	123
	2010	4 143	273	365	179	115	4 253	264	344	160	119
	2020	4 242	272	343	157	111	4 395	263	325	146	99
0534 Gran	2000	6 222	429	572	234	162	6 323	432	540	215	122
	2010	6 224	388	552	240	170	6 360	371	530	239	157
	2020	6 292	387	500	236	164	6 395	372	472	218	152
0536 Søndre Land	2000	3 054	216	269	93	68	3 040	192	248	101	60
	2010	2 957	165	225	119	86	2 878	154	208	101	65
	2020	2 859	158	185	86	60	2 728	148	173	80	56
0538 Nordre Land	2000	3 501	244	302	120	90	3 472	224	265	122	69
	2010	3 432	200	270	128	89	3 360	184	249	118	74
	2020	3 373	196	235	104	74	3 264	178	213	95	67
0540 Sør-Aurdal	2000	1 678	127	151	65	31	1 720	111	169	60	29
	2010	1 630	105	145	75	48	1 657	103	136	66	53
	2020	1 661	112	141	62	43	1 627	108	131	62	41
0541 Etnedal	2000	733	39	60	17	13	691	46	35	20	15
	2010	688	38	52	15	15	647	36	49	25	14
	2020	644	30	41	20	14	609	30	38	18	14
0542 Nord-Aurdal	2000	3 220	226	291	89	76	3 387	221	296	118	75
	2010	3 278	215	299	127	80	3 535	215	290	134	85
	2020	3 397	213	274	125	85	3 669	208	271	132	90
0543 Vestre Slidre	2000	1 193	79	109	35	30	1 153	77	99	33	28
	2010	1 149	67	86	41	27	1 118	67	82	41	36
	2020	1 126	66	77	34	24	1 095	65	78	34	22
0544 Øystre Slidre	2000	1 532	117	147	58	31	1 553	102	140	38	40
	2010	1 542	101	132	60	44	1 557	98	126	49	34
	2020	1 549	93	110	53	37	1 561	95	112	51	36
0545 Vang	2000	821	50	75	42	20	832	54	80	36	17
	2010	792	51	57	25	26	793	48	58	28	25
	2020	794	54	62	25	16	787	56	58	24	16

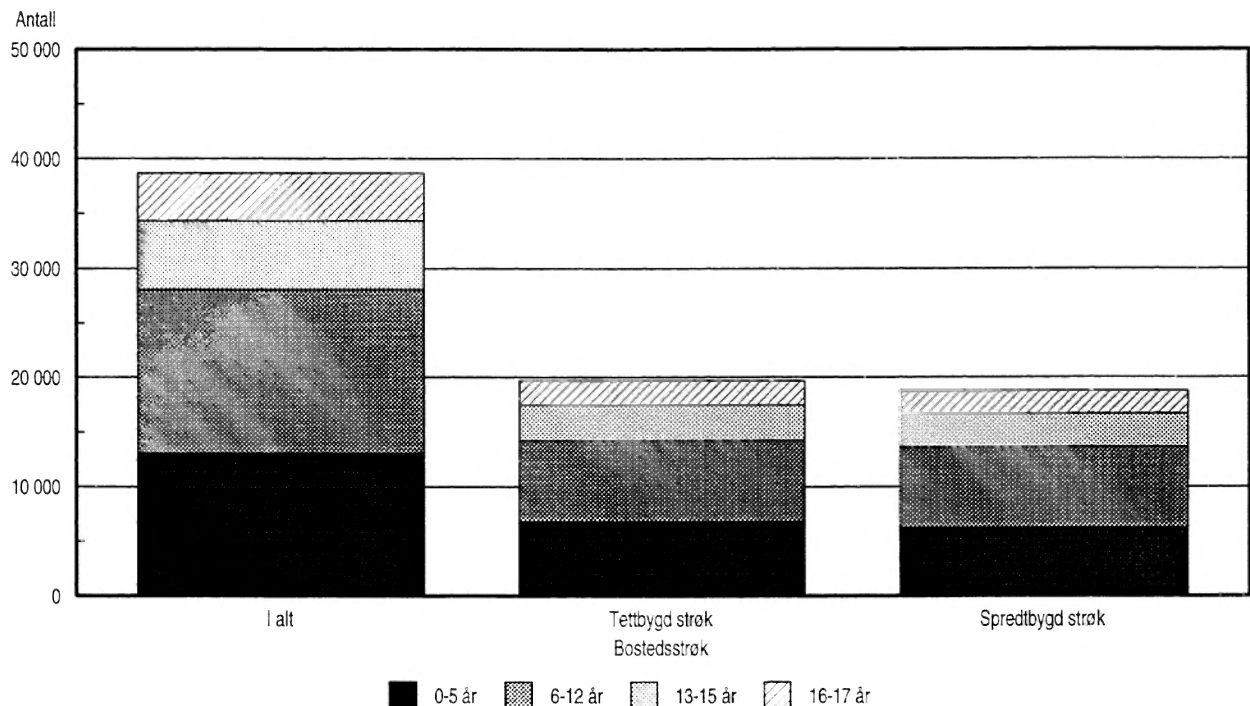
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Alternativ M1 er brukt i denne befolkningsframskrivingen. Alternativ M1 kombinerer mellomalternativene for *fruktbarhet* (1,86 barn pr. kvinne, konstant over hele framskrivingsperioden), for *dødelighet* (en økning i forventet levealder i perioden 1995-2020 fra 75 til 78,5 år for menn og fra 80 til 83,5 år for kvinner) og for *innvandring* (årlig netto innvandring på 7 000 personer på landsbasis fram til 2020). Innenlands flytting er som registrert i perioden 1991-1995.

En befolkningsframskriving er en beregning av den framtidige sammensetningen av og utviklingen i befolkningen. Her er tre årstall plukket ut for å vise den antatte utviklingen for barn og unges vedkommende. Tallene, og dermed antagelsene om utviklingen, blir mer

usikre jo lenger fram i tid man går. Framskrivingen forutsetter at tidligere trender videreføres. Trendbrudd vil altså skape avvik mellom framskriving og faktisk utvikling.

Figur 1.2. Personer 0-17 år, etter alder og bostedsstrøk. Oppland. 1. januar 1997

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.3. Levendefødte, etter kjønn, mors alder og kommune. 1996

	Levendefødte		Mors alder	
	Gutter	Jenter	15-29 år	30 år og over
05 Oppland	1 079	935	1 226	788
0501 Lillehammer ..	142	130	143	129
0502 Gjøvik	171	136	183	124
0511 Dovre	12	13	16	9
0512 Lesja	13	13	15	11
0513 Skjåk	12	10	14	8
0514 Lom	19	13	13	19
0515 Vågå	32	16	28	20
0516 Nord-Fron	28	27	33	22
0517 Sel	43	28	48	23
0519 Sør-Fron	22	15	23	14
0520 Ringebu	29	24	32	21
0521 Øyer	31	27	28	30
0522 Gausdal	41	32	50	23
0528 Østre Toten ..	86	84	107	63
0529 Vestre Toten ..	78	53	88	43
0532 Jevnaker	42	36	47	31
0533 Lunner	50	36	54	32
0534 Gran	68	61	75	54
0536 Søndre Land ..	35	38	51	22
0538 Nordre Land ..	31	42	53	20
0540 Sør-Aurdal	18	26	29	15
0541 Etnedal	13	9	13	9
0542 Nord-Aurdal ..	27	28	36	19
0543 Vestre Slidre ..	10	10	12	8
0544 Øystre Slidre ..	18	21	26	13
0545 Vang	8	7	9	6

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

For Oppland viser framskrivingstallene for 2000, 2010 og 2020 at i aldersgruppen 0-5 år forventes en nedgang i barnetallene. 6-12-åringene blir også en mindre tallrik gruppe. Aldersgruppen 13-15 år viser en økning før det blir en reduksjon. Det samme gjelder for 16-17-åringene.

2 010 nyfødte i 1996

Det ble født 2 014 levendefødte barn i Oppland i 1996. På landsbasis var mors gjennomsnittsalder ved første fødsel 26,7 år, ved alle fødsler 29,0 år.

Det fødes om lag 6 prosent flere gutter enn jenter på landsbasis, slik at det for hver jente i gjennomsnitt blir

Samlet fruktbarhetstall (SFT) er et mål for fruktbarhetsnivå. SFT for 1996 er et uttrykk for hvor mange barn hver kvinne i gjennomsnitt vil få i løpet av den fødedyktige perioden (15-49 år) ut fra fødselsratene som er registrert for hver enkelt aldersgruppe i løpet av 1996. For å kunne opprettholde folketallet på lang sikt - uten innflyttingsoverskudd fra utlandet - kreves det at hver kvinne i gjennomsnitt føder ei jente, altså at kvinnene reproducerer seg. Det fødes om lag 6 prosent flere gutter enn jenter på landsbasis, slik at det for hver jente i gjennomsnitt blir født 1.06 gutter. Ettersom noen kvinner dør før de når 50-årsalderen, trengs det i Norge et fruktbarhetstall på 2.08 for å sikre reproduksjonen.

1.4. Samlet fruktbarhetstall, etter fylke, 1991-1995 og 1996

	Samlet fruktbarhetstall ¹	
	1991-1995	1996
Hele landet	1,88	1,89
Østfold	1,72	1,75
Akershus	1,82	1,81
Oslo	1,71	1,71
Hedmark	1,75	1,75
Oppland	1,72	1,66
Buskerud	1,74	1,75
Vestfold	1,78	1,78
Telemark	1,77	1,80
Aust-Agder	1,89	1,93
Vest-Agder	2,02	2,07
Rogaland	2,13	2,11
Hordaland	2,02	2,03
Sogn og Fjordane	2,11	2,21
Møre og Romsdal	1,97	2,03
Sør-Trøndelag	1,90	1,93
Nord-Trøndelag	2,00	2,11
Nordland	1,97	1,98
Troms	2,00	1,93
Finnmark	2,06	2,05

¹ Summen av ettårige aldersavhengige fruktbarhetsrater 15-49 år. Antall barn hver kvinne kommer til å føde under forutsetning av at fruktbarhetsmønstrer i perioden varer ved og at dødsfall ikke forekommer.

Kilde: Aktuelle befolkningstall 3/97, SSB.

født 1,06 gutter. Kommunen og fylket kan oppleve svingninger i forhold til dette.

Fødslene i 1996 gir et samlet fruktbarhetstall på landsbasis på 1,89, mot 1,88 i perioden 1991-1995. I 1990 var fruktbarhetsnivået noe høyere (1,93 barn pr. kvinne), med like mange levendefødte som i 1996, fordi det dengang var færre kvinner i reproduktiv alder.

Det er tendenser til økt fruktbarhet i Trøndelag, på Vestlandet og i Agder. Nivået på Østlandet er derimot uendret, og det er en svak nedgang i Nord-Norge. Alle fylkene på Østlandet hadde et samlet fruktbarhetstall på 1,8 eller lavere, mens det i alle andre fylker var over 1,9.

Tabell 1.5 viser antall fødte og antall enkelt- og flerfødsler i fylket og kommunene i 1996. Det var 1 966 enkeltfødsler og 28 flerfødsler i Oppland i 1996. Alle flerfødslene var tvillingfødsler.

1.5. Fødte¹ i alt og enkelt- og flerfødsler, etter kommune, 1996

Kommune	Fødte i alt	Antall enkeltfødsler	Antall flerfødsler	Antall tvillingfødsler	Antall trillingfødsler
05 Oppland	2 022	1 966	28	28	-
0501 Lillehammer ..	272	266	3	3	-
0502 Gjøvik	308	296	6	6	-
0511 Dovre	25	23	1	1	-
0512 Lesja	26	24	1	1	-
0513 Skjåk	24	22	1	1	-
0514 Lom	32	32	-	-	-
0515 Vågå	49	47	1	1	-
0516 Nord-Fron	56	56	-	-	-
0517 Sel	71	71	-	-	-
0519 Sør-Fron	38	38	-	-	-
0520 Ringeby	53	53	-	-	-
0521 Øyer	58	56	1	1	-
0522 Gausdal	73	69	2	2	-
0528 Østre Toten ..	171	163	4	4	-
0529 Vestre Toten ..	131	129	1	1	-
0532 Jevnaker	78	76	1	1	-
0533 Lunner	86	84	1	1	-
0534 Gran	129	129	-	-	-
0536 Søndre Land ..	73	69	2	2	-
0538 Nordre Land ..	73	71	1	1	-
0540 Sør-Aurdal	44	44	-	-	-
0541 Etnedal	22	22	-	-	-
0542 Nord-Aurdal ..	56	52	2	2	-
0543 Vestre Slidre ..	20	20	-	-	-
0544 Øystre Slidre ..	39	39	-	-	-
0545 Vang	15	15	-	-	-

¹ Omfatter levende- og dødfødte.

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Tallet på fødte inkluderer levende- og dødfødte. Tallet på fødsler vil være lavere enn antall fødte, fordi det kan fødes både ett, to, tre eller flere barn ved hver fødsel.

De yngste barna flytter mest

Flyttetallene for Oppland viser at barn i alderen 0-5 år flyttet mer enn barn og unge i alderen 6-17 år gjorde i 1995. Flytting er som regel foreldrenes avgjørelse, slik at barns flyttemønster avhenger av de voksnes.

Innflyttingen var større enn utflyttingen for 0-17-åringene; nettoinnflyttingen var på 170 personer. Også når det gjelder flytting over landegrensen, viser tallene at

Statistikken over flyttinger omfatter alle flyttinger registrert i løpet av året mellom norske kommuner og mellom en norsk kommune og utlandet. En person som flytter flere ganger i kalenderåret, regnes med tilsvarende antall ganger. Flyttinger innen kommunene er ikke med i statistikken.

Statistikken over innenlandske flyttinger og flyttinger til og fra utlandet bygger på oppgaver fra folkeregistrene, basert på meldeplikt til folkeregisteret i innflyttingskommunen, og til fraflyttingskommunen ved flytting til utlandet.

Tallene viser situasjonen for ett år (1995) og er ikke nødvendigvis representative for andre år eller perioder.

1.6. Innenlandske flyttinger og flyttinger til og fra utlandet, etter alder og kommune, 1995

		Innvandring				Utvandring				Nettoinnvandring		
		Alle aldre	Av dette			Alle aldre	Av dette			0-17 år	0-5 år	6-17 år
			0-17 år	0-5 år	6-17 år		0-17 år	0-5 år	6-17 år			
05	Oppland	17 931	11 835	11 050	1785	18 156	11 665	1937	1728	170	113	57
0501	Lillehammer	1 443	321	180	141	1 286	295	171	124	26	9	17
0502	Gjøvik	1 424	309	158	151	1 392	264	158	106	45	-	45
0511	Dovre	104	20	12	8	171	37	21	16	-17	-9	-8
0512	Lesja	65	13	9	4	96	15	12	3	-2	-3	1
0513	Skjåk	60	11	7	4	57	9	7	2	2	-	2
0514	Lom	91	22	11	11	97	12	8	4	10	3	7
0515	Vågå	115	35	22	13	101	23	9	14	12	13	-1
0516	Nord-Fron	185	36	22	14	231	46	24	22	-10	-2	-8
0517	Sel	199	60	38	22	227	45	27	18	15	11	4
0519	Sør-Fron	119	25	16	9	136	31	12	19	-6	4	-10
0520	Ringebu	149	33	21	12	195	45	23	22	-12	-2	-10
0521	Øyer	205	39	27	12	208	41	26	15	-2	1	-3
0522	Gausdal	182	42	26	16	264	58	27	31	-16	-1	-15
0528	Østre Toten	501	108	65	43	539	98	64	34	10	1	9
0529	Vestre Toten	514	102	58	44	561	94	55	39	8	3	5
0532	Jevnaker	298	75	38	37	285	56	27	29	19	11	8
0533	Lunner	452	130	65	65	443	103	52	51	27	13	14
0534	Gran	476	129	77	52	421	72	40	32	57	37	20
0536	Søndre Land	274	67	47	20	294	76	35	41	-9	12	-21
0538	Nordre Land	249	60	35	25	236	39	23	16	21	12	9
0540	Sør-Aurdal	90	24	13	11	137	36	20	16	-12	-7	-5
0541	Etnedal	47	10	7	3	74	15	11	4	-5	-4	-1
0542	Nord-Aurdal	345	77	47	30	291	57	27	30	20	20	-
0543	Vestre Slidre	158	44	26	18	217	61	34	27	-17	-8	-9
0544	Øystre Slidre	144	30	18	12	138	22	16	6	8	2	6
0545	Vang	42	13	5	8	59	15	8	7	-2	-3	1

¹ Omfatter også flyttinger mellom kommunene i fylket.

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.7. Flytting til og fra utlandet¹, etter alder og kommune, 1995

		Innvandring				Utvandring				Nettoinnvandring		
		Alle aldre	Av dette			Alle aldre	Av dette			0-17 år	0-5 år	6-17 år
			0-17 år	0-5 år	6-17 år		0-17 år	0-5 år	6-17 år			
05	Oppland	626	140	65	75	465	93	44	49	47	21	26
0501	Lillehammer	123	28	13	15	92	25	14	11	3	-1	4
0502	Gjøvik	159	42	15	27	64	13	8	5	29	7	22
0511	Dovre	14	3	3	-	10	3	-	3	-	3	-3
0512	Lesja	2	1	-	1	3	-	-	-	1	-	1
0513	Skjåk	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
0514	Lom	7	2	2	-	11	2	2	-	-	-	-
0515	Vågå	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
0516	Nord-Fron	25	9	6	3	8	-	-	-	9	6	3
0517	Sel	5	1	1	-	3	-	-	-	1	1	-
0519	Sør-Fron	6	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
0520	Ringebu	11	1	-	1	11	2	-	2	-1	-	-1
0521	Øyer	13	-	-	-	18	1	-	1	-1	-	-1
0522	Gausdal	18	3	1	2	15	3	1	2	-	-	-
0528	Østre Toten	32	5	-	5	29	6	4	2	-1	-4	3
0529	Vestre Toten	26	5	4	1	30	5	3	2	-	1	-1
0532	Jevnaker	20	5	4	1	30	10	3	7	-5	1	-6
0533	Lunner	20	8	-	8	22	4	2	2	4	-2	6
0534	Gran	20	2	2	-	17	2	-	2	-	2	-2
0536	Søndre Land	8	1	1	-	9	2	-	2	-1	1	-2
0538	Nordre Land	24	4	1	3	21	3	-	3	1	1	-
0540	Sør-Aurdal	5	1	1	-	8	2	-	2	-1	1	-2
0541	Etnedal	3	1	1	-	4	-	-	-	1	1	-
0542	Nord-Aurdal	31	7	3	4	24	3	3	-	4	-	4
0543	Vestre Slidre	44	8	7	1	7	2	2	-	6	5	1
0544	Øystre Slidre	8	3	-	3	12	3	1	2	-	-1	1
0545	Vang	-	-	-	-	10	2	1	1	-2	-1	-1

¹ Omfatter både norske og utenlandske statsborgere.

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.8. Personer 0-17 år, etter innvandringskategori og fylke. 1. januar 1997

	I alt	Uten innvandringsbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn	Andre-generasjonsinnvandrere	Utenlandsadoptert	Utenlandsfødt med en norsk forelder	Norskfødt med en utenlandsk forelder	Født i utlandet av norskfødte foreldre
00 Hele landet	1 022 291	888 553	23 853	30 303	7 926	5 925	62 739	2 992
01 Østfold	52 278	45 621	989	1 345	407	338	3 390	188
02 Akershus	108 828	91 573	2 424	2 694	957	958	9 677	545
03 Oslo	94 920	60 047	6 761	15 068	638	864	11 141	401
04 Hedmark	39 155	35 598	683	484	269	204	1 831	86
05 Oppland	38 688	35 704	670	431	238	153	1 420	72
06 Buskerud	51 085	43 929	1 111	1 961	296	354	3 326	108
07 Vestfold	47 026	41 789	773	717	285	385	2 916	161
08 Telemark	36 388	32 535	769	607	271	208	1 907	91
09 Aust-Agder	24 506	21 864	435	287	203	164	1 489	64
10 Vest-Agder	38 618	33 361	1 064	818	287	211	2 731	146
11 Rogaland	96 599	84 522	2 385	1 959	931	510	5 937	355
12 Hordaland	105 465	94 779	1 620	1 591	939	404	5 872	260
14 Sogn og Fjordane	26 935	24 960	473	256	245	75	914	12
15 Møre og Romsdal	58 698	54 575	658	430	532	233	2 163	107
16 Sør-Trøndelag	60 161	54 949	1 158	870	386	224	2 450	124
17 Nord-Trøndelag	31 071	29 188	368	135	246	125	956	53
18 Nordland	57 273	53 669	661	241	401	235	1 938	128
19 Troms	36 153	33 250	522	231	297	168	1 617	68
20 Finnmark	18 444	16 640	329	178	98	112	1 064	23

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

innvandringen var større enn utvandringen for begge aldersgruppene. Det var m.a.o. et innvandringsoverskudd for 0-17-åringene i 1995.

Den unge innvandrerbefolkningen

Barn og unge i Norge kan ha ulik grad av tilknytning til utlandet. Pr. 1. januar 1997 hadde 87 prosent av 0-17-åringene i landet ingen innvandringsbakgrunn. Det vanligste innslaget av innvandringsbakgrunn var å ha én utenlandsfødt forelder (og selv være født i Norge). Om lag 6 prosent av barna og de unge hadde denne bakgrunnen. Mange innvandrere uten noen tidligere tilknytning til Norge har etter hvert fått barn, og disse andregenerasjonsinnvandrere (født i Norge av to utenlandsfødte foreldre) utgjør nå 3 prosent av 0-17-åringene i folkemengden. Det er også en del barn som er førstegenerasjonsinnvandrere (født i utlandet, uten norsk bakgrunn), og disse kom ved årsskiftet opp i 23 900 personer, eller ca. 2,5 prosent av alle barn og unge.

I antall var det flest barn og unge med innvandringsbakgrunn i Oslo og Akershus. I forhold til barnetallet i fylket var det klart størst andel barn med innvandringsbakgrunn i Oslo. Akershus, Buskerud, Vest-Agder og Østfold - i synkende rekkefølge - fulgte deretter.

Hvor kommer de fra?

Ved årsskiftet 1996/1997 hadde 970 000 barn minst én norskfødt forelder. Av de 54 200 barna i innvandrerbefolkningen hadde 70 prosent (selv eller via foreldrene) bakgrunn fra Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika og Tyrkia. Flyktningstrømmer og tidligere arbeidsmarkedsrelatert migrasjon er blant årsakene til en høy andel barn og unge med asiatisk bakgrunn, spesielt vietnamsk og pakistansk bakgrunn. Ettersom pakistanere og vietnamesere har vært i Norge relativt lenge og ofte har giftet seg med andre med samme bakgrunn, utgjør barna deres en stor andel av andregenerasjonsinnvandrere i den unge delen av innvandrerbefolkningen.

SSBs definisjon av innvandrerbefolkningen omfatter førstegenerasjonsinnvandrere med to utenlandsfødte foreldre, samt andregenerasjonsinnvandrere (norskfødte med to utenlandsfødte foreldre). Personer med annen bakgrunn fra innvandring kan også skilles ut i statistikken.

Tabell 1.9 omfatter kun førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjonsinnvandrere (norskfødte med to utenlandsfødte foreldre).

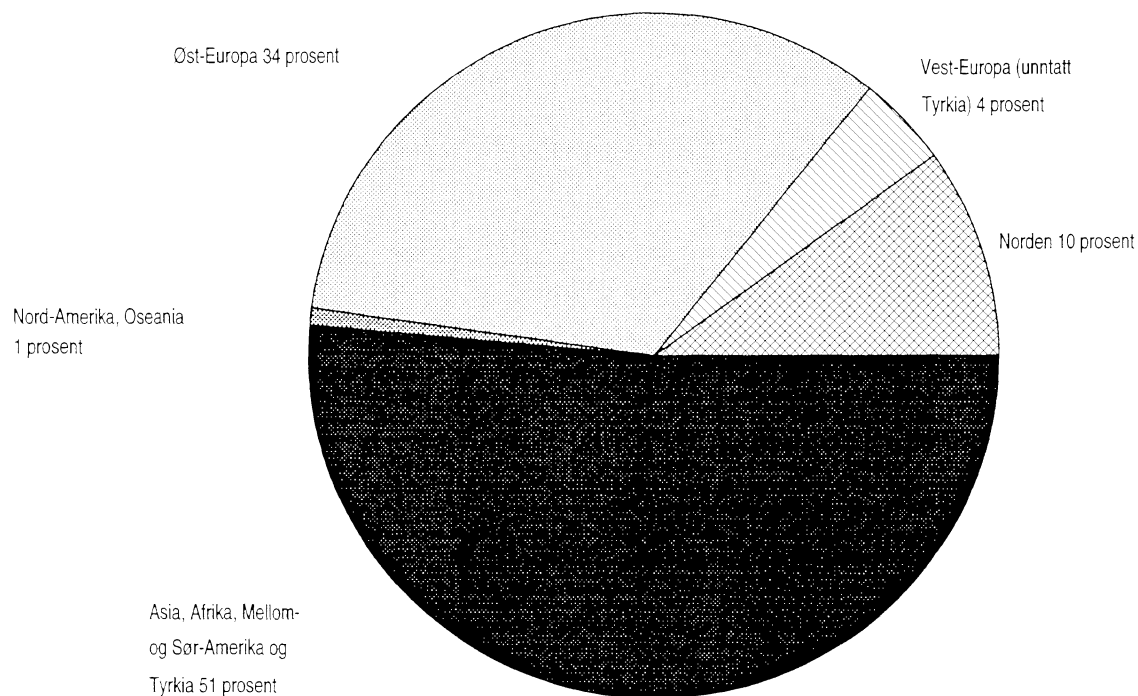
1.9. Barns¹ landbakgrunn², etter verdensregion og fylke. 1. januar 1997

	I alt	Norge	Norden	Vest-Europa (unntatt Tyrkia)	Øst- Europa	Nord- Amerika, Oseania	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika, Tyrkia
00 Hele landet	1 022 291	968 135	3 643	2 358	9 412	846	37 897
01 Østfold	52 278	49 944	200	75	573	26	1 460
02 Akershus	108 828	103 710	615	320	851	100	3 232
03 Oslo	94 920	73 091	727	463	1 789	138	18 712
04 Hedmark	39 155	37 988	98	40	348	15	666
05 Oppland	38 688	37 587	109	48	369	9	566
06 Buskerud	51 085	48 013	191	105	561	18	2 197
07 Vestfold	47 026	45 536	119	88	369	11	903
08 Telemark	36 388	35 012	105	55	385	7	824
09 Aust-Agder	24 506	23 784	65	39	277	8	333
10 Vest-Agder	38 618	36 736	104	45	502	10	1 221
11 Rogaland	96 599	92 255	363	602	700	343	2 336
12 Hordaland	105 465	102 254	237	141	657	59	2 117
14 Sogn og Fjordane	26 935	26 206	64	83	192	7	383
15 Møre og Romsdal	58 698	57 610	97	47	398	3	543
16 Sør-Trøndelag	60 161	58 133	132	84	484	47	1 281
17 Nord-Trøndelag	31 071	30 568	62	28	222	8	183
18 Nordland	57 273	56 371	123	29	377	7	366
19 Troms	36 153	35 400	145	54	207	27	320
20 Finnmark	18 444	17 937	87	12	151	3	254

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. ² Eget, mors eller fars fødeland.
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Figur 1.3. Innvandrerbarns landbakgrunn. Oppland. 1. januar 1997

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.10. Personer 0-17 år sortert etter de 10 hyppigst forekommende nasjonalitetsgruppene. Oppland. 1. januar 1997

Barn i alt	38 688
Norge	37 587
Utlandet i alt ¹	1 101
Bosnia-Hercegovina	226
Vietnam	132
Iran	110
Jugoslavia	84
Chile	78
Danmark	64
Somalia	49
Irak	43
Kina	33

¹ Omfatter førstegenerasjonsinnvandrere (født i utlandet, av to utenlandsfødte foreldre) og andregenerasjonsinnvandrere (født i Norge av to utenlandsfødte foreldre).

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Uroen på Balkan spiller sannsynligvis en viktig rolle i forbindelse med at Øst-Europa er den nest vanligste regionsbakgrunnen (Norge ikke inkludert). 6 000 barn og unge hadde vest-europeisk bakgrunn, hvorav 60 prosent var fra de andre nordiske landene.

Oslo, Rogaland, Akershus og Hordaland hadde jevnt over de høyeste tallene for barn med utenlandsk bakgrunn. Oslo hadde flest innvandrerbarn (i antall) med bakgrunn fra Norden, Øst-Europa og Asia mfl. Rogaland skilte seg ut med et relativt høyt antall vest-europeere og nord-amerikanere, noe som langt på vei kan forklares ut fra aktivitetene på den norske kontinentalsokkelen.

De fleste 0-17-åringene i innvandrerbefolkningen kom fra asiatiske land. Bosnia-Hercegovina toppet listen over de 9 største innvandrergruppene. Vietnam og Iran var også høyt oppe på listen.

2. Barn og unges familier

Det var 2 052 000 familieenheter i Norge ved årsskiftet 1996/97. Noe over halvparten (1 047 200) av disse bestod av flere personer, og 570 500 av familiene inkluderte barn under 18 år. I alt 1 015 000 hjemmeboende barn 0-17 år fordelte seg på alle familieformene.

2.1. Familier, etter familietype og tallet på barn under 18 år¹. 1. januar 1997. Absolutte tall og prosent

Familier i alt	Ektepar ² uten/med barn							
	I alt	0 barn	1 barn	2 barn	3 barn	4 barn	5 barn og over	
Absolutte tall								
Hele landet	2 052 354	842 306	476 747	128 988	154 903	66 092	12 469	3 107
05 Oppland	84 487	36 594	22 626	5 067	6 064	2 384	381	72
0501 Lillehammer	11 718	4 802	2 909	645	888	318	38	4
0502 Gjøvik	13 105	5 372	3 371	740	903	293	53	12
0511 Dovre	1 383	583	395	67	77	36	7	1
0512 Lesja	1 027	451	265	61	66	41	10	8
0513 Skjåk	1 090	502	313	65	74	42	7	1
0514 Lom	1 144	518	307	63	95	39	13	1
0515 Vågå	1 650	802	508	109	115	59	10	1
0516 Nord-Fron	2 720	1 161	751	165	158	71	12	4
0517 Sel	2 790	1 233	758	198	171	89	16	1
0519 Sør-Fron	1 546	682	443	83	89	57	10	-
0520 Ringebru	2 155	1 003	634	129	160	71	6	3
0521 Øyer	2 051	994	563	140	192	81	17	1
0522 Gausdal	2 788	1 268	803	154	193	96	20	2
0528 Østre Toten	6 396	2 984	1 860	406	499	189	26	4
0529 Vestre Toten	6 078	2 684	1 706	405	424	131	17	1
0532 Jevnaker	2 737	1 196	724	170	218	74	9	1
0533 Lunner	3 548	1 613	855	270	319	143	23	3
0534 Gran	5 784	2 568	1 587	352	437	161	25	6
0536 Søndre Land	2 940	1 193	754	168	180	79	11	1
0538 Nordre Land	3 307	1 364	911	163	207	69	13	1
0540 Sør-Aurdal	1 549	711	428	103	120	41	6	13
0541 Etnedal	708	262	183	26	39	14	-	-
0542 Nord-Aurdal	3 039	1 290	794	193	207	79	16	1
0543 Vestre Slidre	1 073	432	268	61	64	32	7	-
0544 Øystre Slidre	1 419	596	339	89	118	45	5	-
0545 Vang	742	330	197	42	51	34	4	2
Prosent								
Hele landet	100,0	41,0	23,2	6,3	7,5	3,2	0,6	0,2
05 Oppland	100,0	43,3	26,8	6,0	7,2	2,8	0,5	0,1
0501 Lillehammer	100,0	41,0	24,8	5,5	7,6	2,7	0,3	0,0
0502 Gjøvik	100,0	41,0	25,7	5,6	6,9	2,2	0,4	0,1
0511 Dovre	100,0	42,2	28,6	4,8	5,6	2,6	0,5	0,1
0512 Lesja	100,0	43,9	25,8	5,9	6,4	4,0	1,0	0,8
0513 Skjåk	100,0	46,1	28,7	6,0	6,8	3,9	0,6	0,1
0514 Lom	100,0	45,3	26,8	5,5	8,3	3,4	1,1	0,1
0515 Vågå	100,0	48,6	30,8	6,6	7,0	3,6	0,6	0,1
0516 Nord-Fron	100,0	42,7	27,6	6,1	5,8	2,6	0,4	0,1
0517 Sel	100,0	44,2	27,2	7,1	6,1	3,2	0,6	0,0
0519 Sør-Fron	100,0	44,1	28,7	5,4	5,8	3,7	0,6	0,0
0520 Ringebru	100,0	46,5	29,4	6,0	7,4	3,3	0,3	0,1
0521 Øyer	100,0	48,5	27,5	6,8	9,4	3,9	0,8	0,0
0522 Gausdal	100,0	45,5	28,8	5,5	6,9	3,4	0,7	0,1
0528 Østre Toten	100,0	46,7	29,1	6,3	7,8	3,0	0,4	0,1
0529 Vestre Toten	100,0	44,2	28,1	6,7	7,0	2,2	0,3	0,0
0532 Jevnaker	100,0	43,7	26,5	6,2	8,0	2,7	0,3	0,0
0533 Lunner	100,0	45,5	24,1	7,6	9,0	4,0	0,6	0,1
0534 Gran	100,0	44,4	27,4	6,1	7,6	2,8	0,4	0,1
0536 Søndre Land	100,0	40,6	25,6	5,7	6,1	2,7	0,4	0,0
0538 Nordre Land	100,0	41,2	27,5	4,9	6,3	2,1	0,4	0,0
0540 Sør-Aurdal	100,0	45,9	27,6	6,6	7,7	2,6	0,4	0,8
0541 Etnedal	100,0	37,0	25,8	3,7	5,5	2,0	0,0	0,0
0542 Nord-Aurdal	100,0	42,4	26,1	6,4	6,8	2,6	0,5	0,0
0543 Vestre Slidre	100,0	40,3	25,0	5,7	6,0	3,0	0,7	0,0
0544 Øystre Slidre	100,0	42,0	23,9	6,3	8,3	3,2	0,4	0,0
0545 Vang	100,0	44,5	26,5	5,7	6,9	4,6	0,5	0,3

2.1. Familier, etter familietype og tallet på barn under 18 år¹. 1. januar 1997. Absolutte tall og prosent
(forts.)

	Samboerpar ³ med felles barn				Mor med barn				Far med barn				Enslige ⁴
	I alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	I alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	I alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	
Absolutte tall													
Hele landet	80 699	40 028	31 745	8 926	110 179	71 030	30 971	8 178	14 022	10 612	2 817	593	1 005 148
05 Oppland	3 709	1 775	1 535	399	3 724	2 422	1 085	217	551	415	113	23	39 909
0501 Lillehammer	447	229	184	34	603	389	191	23	67	55	9	3	5 799
0502 Gjøvik	512	288	187	37	601	400	171	30	85	71	12	2	6 535
0511 Dovre	52	21	23	8	70	45	15	10	9	5	3	1	669
0512 Lesja	36	13	14	9	44	27	15	2	2	1	-	1	494
0513 Skjåk	35	19	8	8	28	17	9	2	6	4	1	1	519
0514 Lom	47	22	16	9	37	22	10	5	10	6	3	1	532
0515 Vågå	78	37	29	12	74	45	23	6	9	3	5	1	687
0516 Nord-Fron ...	157	67	77	13	109	71	36	2	19	14	5	-	1 274
0517 Sel	181	79	77	25	98	61	32	5	23	18	4	1	1 255
0519 Sør-Fron	80	31	40	9	49	28	18	3	9	6	3	-	726
0520 Ringebru	100	41	42	17	57	35	17	5	12	9	2	1	983
0521 Øyer	86	33	40	13	96	62	27	7	12	12	-	-	863
0522 Gausdal	129	58	60	11	127	90	28	9	15	10	5	-	1 249
0528 Østre Toten	267	122	124	21	243	177	59	7	35	27	7	1	2 867
0529 Vestre Toten	286	147	117	22	283	196	73	14	50	39	9	2	2 775
0532 Jevnaker	129	59	53	17	142	97	37	8	23	18	4	1	1 247
0533 Lunner	168	91	61	16	178	103	59	16	37	29	8	-	1 552
0534 Gran	234	105	98	31	252	162	79	11	34	26	7	1	2 696
0536 Søndre Land	150	73	58	19	125	77	37	11	20	14	5	1	1 452
0538 Nordre Land	185	87	71	27	161	97	46	18	15	9	5	1	1 582
0540 Sør-Aurdal ..	45	22	18	5	50	27	20	3	11	7	2	2	732
0541 Etnedal	34	13	19	2	25	17	8	-	4	2	2	-	383
0542 Nord-Aurdal	117	53	53	11	148	95	44	9	19	14	5	-	1 465
0543 Vestre Slidre	52	24	21	7	49	36	8	5	11	9	2	-	529
0544 Øystre Slidre	66	32	26	8	51	32	16	3	7	2	4	1	699
0545 Vang	36	9	19	8	24	14	7	3	7	5	1	1	345
Prosent													
Hele landet	3,9	2,0	1,5	0,4	5,4	3,5	1,5	0,4	0,7	0,5	0,1	0,0	49,0
05 Oppland	4,4	2,1	1,8	0,5	4,4	2,9	1,3	0,3	0,7	0,5	0,1	0,0	47,2
0501 Lillehammer	3,8	2,0	1,6	0,3	5,1	3,3	1,6	0,2	0,6	0,5	0,1	0,0	49,5
0502 Gjøvik	3,9	2,2	1,4	0,3	4,6	3,1	1,3	0,2	0,6	0,5	0,1	0,0	49,9
0511 Dovre	3,8	1,5	1,7	0,6	5,1	3,3	1,1	0,7	0,7	0,4	0,2	0,1	48,4
0512 Lesja	3,5	1,3	1,4	0,9	4,3	2,6	1,5	0,2	0,2	0,1	0,0	0,1	48,1
0513 Skjåk	3,2	1,7	0,7	0,7	2,6	1,6	0,8	0,2	0,6	0,4	0,1	0,1	47,6
0514 Lom	4,1	1,9	1,4	0,8	3,2	1,9	0,9	0,4	0,9	0,5	0,3	0,1	46,5
0515 Vågå	4,7	2,2	1,8	0,7	4,5	2,7	1,4	0,4	0,5	0,2	0,3	0,1	41,6
0516 Nord-Fron ...	5,8	2,5	2,8	0,5	4,0	2,6	1,3	0,1	0,7	0,5	0,2	0,0	46,8
0517 Sel	6,5	2,8	2,8	0,9	3,5	2,2	1,1	0,2	0,8	0,6	0,1	0,0	45,0
0519 Sør-Fron	5,2	2,0	2,6	0,6	3,2	1,8	1,2	0,2	0,6	0,4	0,2	0,0	47,0
0520 Ringebru	4,6	1,9	1,9	0,8	2,6	1,6	0,8	0,2	0,6	0,4	0,1	0,0	45,6
0521 Øyer	4,2	1,6	2,0	0,6	4,7	3,0	1,3	0,3	0,6	0,6	0,0	0,0	42,1
0522 Gausdal	4,6	2,1	2,2	0,4	4,6	3,2	1,0	0,3	0,5	0,4	0,2	0,0	44,8
0528 Østre Toten	4,2	1,9	1,9	0,3	3,8	2,8	0,9	0,1	0,5	0,4	0,1	0,0	44,8
0529 Vestre Toten	4,7	2,4	1,9	0,4	4,7	3,2	1,2	0,2	0,8	0,6	0,1	0,0	45,7
0532 Jevnaker	4,7	2,2	1,9	0,6	5,2	3,5	1,4	0,3	0,8	0,7	0,1	0,0	45,6
0533 Lunner	4,7	2,6	1,7	0,5	5,0	2,9	1,7	0,5	1,0	0,8	0,2	0,0	43,7
0534 Gran	4,0	1,8	1,7	0,5	4,4	2,8	1,4	0,2	0,6	0,4	0,1	0,0	46,6
0536 Søndre Land	5,1	2,5	2,0	0,6	4,3	2,6	1,3	0,4	0,7	0,5	0,2	0,0	49,4
0538 Nordre Land	5,6	2,6	2,1	0,8	4,9	2,9	1,4	0,5	0,5	0,3	0,2	0,0	47,8
0540 Sør-Aurdal ..	2,9	1,4	1,2	0,3	3,2	1,7	1,3	0,2	0,7	0,5	0,1	0,1	47,3
0541 Etnedal	4,8	1,8	2,7	0,3	3,5	2,4	1,1	0,0	0,6	0,3	0,3	0,0	54,1
0542 Nord-Aurdal	3,8	1,7	1,7	0,4	4,9	3,1	1,4	0,3	0,6	0,5	0,2	0,0	48,2
0543 Vestre Slidre	4,8	2,2	2,0	0,7	4,6	3,4	0,7	0,5	1,0	0,8	0,2	0,0	49,3
0544 Øystre Slidre	4,7	2,3	1,8	0,6	3,6	2,3	1,1	0,2	0,5	0,1	0,3	0,1	49,3
0545 Vang	4,9	1,2	2,6	1,1	3,2	1,9	0,9	0,4	0,9	0,7	0,1	0,1	46,5

¹ I denne tabellen er hjemmeboende barn på 18 år og over holdt utenfor ved grupperingen av familier etter antall barn. Ektepar som bare har barn i alderen 18 år og over, er derfor regnet som ektepar uten barn. Samboerpar med barn over 18 år er regnet som to enslige. Tilsvarende vil familietypen mor/far med barn, der alle barn er fylt 18 år, havne i gruppen enslig. Tall for barn over 18 år som fortsatt bor hjemme hos mor og/eller far gis i tabell 2.2. ² I tallet på ektepar er ev. registrerte partnerskap inkludert. ³ Samboerpar med minst ett felles barn og felles adresse. ⁴ Personer som er registrert bosatt alene. Gruppen inneholder også personer som lever i samboerforhold uten barn. Likeledes vil den ene parten i samboerforhold med særkullsbarn havne i gruppen enslige, dvs. den av partene som ikke er biologisk forelder til barnet.

Kilde: Familiestatistikk, SSB

Grunnlaget for familiestatistikken er Det sentrale folkeregister. Gruppering av personer til familier er foretatt ved hjelp av et familienummer som er knyttet til hver enkelt person. Familienumrene blir holdt løpende à jour ved meldinger om vigslar, skilsmisser, dødsfall, flyttinger mv. Det er en forutsetning at alle i en familie er registrert bosatt på samme adresse. Samboerpar med særkullsbarn (ingen felles barn) blir regnet som to familier (aleneforelder og enslig), og samboerpar uten barn blir regnet som to enslige. Statistikkens tall for enslige og for enslige mødre (og til dels fedre) blir derfor høyere enn i virkeligheten.

For alle familietyper i familiestatistikken regnes ugifte, hjemmeboende barn som barn. Det opereres her med en aldersgrense for barn på 18 år, noe som gir premisser for tallene for de ulike familietyper. Se også note 1, tabell 2.1.

Barnestatistikken omfatter hjemmeboende barn i alderen 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt.

Statistikken over familier kan snus til å vinkles fra barnas ståsted. Barn, ikke familier, telles. En slik vinkling viser hvem barn bor sammen med (foreldre og søsken).

Ektepar har oftest to barn

Av de drøyt 84 000 familiene som fantes i Oppland ved inngangen til 1997, var vel 43 prosent ektepar med eller uten barn. Det var flere ektepar uten barn under 18 år enn det var ektepar med barn i denne aldersgruppen. For de ekteparene som hadde barn, var to det vanligste antallet.

Det var en like stor andel mødre med barn som samboerpar med felles barn i Oppland, nemlig drøyt 4 prosent. Både alenemødrene og samboerparene hadde som oftest ett barn.

Far med barn var ingen stor gruppe; under 1 prosent av familiene falt i denne kategorien. Far hadde sjelden mer enn ett barn boende hos seg.

Med ca. 47 prosent utgjorde de enslige, eller enperson-familiene, bortimot halvparten av alle familiene i Oppland.

Jentene flytter ut

Tabell 2.2 gir noen ekstraopplysninger om familiesituasjonen for enslige i aldersgruppen 18-24 år. Det skiller mellom personer som bor alene og personer som bor sammen med en eller to av foreldrene.

Generelt sett var det få 18-24-åringene som bodde alene ved inngangen til 1997. Spesielt var tallene for 18-19-åringene lave. Dette er i og for seg ingen overraskelse, ettersom mange 18-19-åringene ikke har avsluttet videregående skole ennå og derfor bor hjemme, og fordi det er uvanlig at 18-19-åringene har skaffet seg egen bolig.

Å bo sammen med mor og/eller far var altså vanligst for begge aldersgruppene. Omtrent like mange 18-19-årige gutter som jenter bodde hos foreldrene. Jentene flytter ut først. I alderen 20-24 år var det færre jenter enn gutter som bodde hjemme.

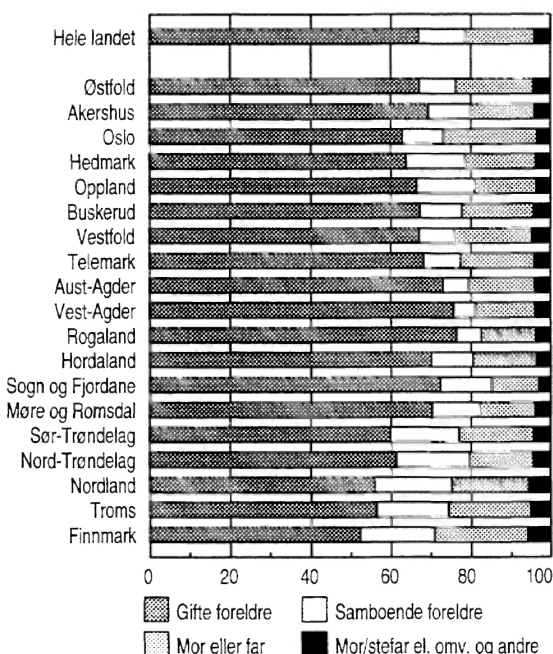
2 av 3 har gifte foreldre

Barn kan fordeles etter familietype, dvs. etter hvem de bor sammen med. Enkelte familietyper er klart vanligere enn andre, men det skjer endringer i fordelingen avhengig av hvor gamle barna er.

To av tre barn hadde foreldre som var gift med hverandre ved årsskiftet 1996/97. I Oppland var det omtrent like vanlig å være registrert bosatt hos moren som det var å ha samboende (men ikke gifte) foreldre. Begge deler gjaldt for ca. 14 prosent av barna i fylket.

Samboere er en underregistrert gruppe. Barnestatistikken, som er basert på data fra Det sentrale folkeregister, fanger kun opp samboerpar som har minst ett barn felles og som er registrert bosatt på samme adresse. En del av de enslige mødrene og fedrene vil i virkeligheten bo sammen med andre enn barnets andre biologiske forelder, slik at tallet på barn som bor sammen med én voksen, vil være noe for høyt i statistikken.

Figur 2.1. Barn 0-17 år, etter hvem de bor sammen med. Fylke. 1. januar 1997. Prosent

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

**2.2. Enslige personer¹ og personer over 18 år som bor hjemme hos mor og/eller far, etter kjønn og alder.
1. januar 1997. Absolutte tall og prosent**

Kommune og alder	Enslige				Bor hos mor/far								
	I alt	Prosent	Menn	Prosent	Kvinner	Prosent	I alt	Prosent	Menn	Prosent	Kvinner	Prosent	
Hele landet	18-19	7 834	100,0	2 955	37,7	4 879	62,3	96 343	100,0	51 177	53,1	45 166	46,9
	20-24	79 283	100,0	37 644	47,5	41 639	52,5	183 529	100,0	107 991	58,8	75 538	41,2
05 Oppland	18-19	285	100,0	105	36,8	180	63,2	4 053	100,0	2 148	53,0	1 905	47,0
	20-24	2 735	100,0	1 269	46,4	1 466	53,6	8 320	100,0	4 912	59,0	3 408	41,0
0501 Lillehammer	18-19	47	100,0	17	36,2	30	63,8	553	100,0	287	51,9	266	48,1
	20-24	423	100,0	202	47,8	221	52,2	1 059	100,0	590	55,7	469	44,3
0502 Gjøvik	18-19	57	100,0	16	28,1	41	71,9	570	100,0	322	56,5	248	43,5
	20-24	597	100,0	269	45,1	328	54,9	1 103	100,0	656	59,5	447	40,5
0511 Dovre	18-19	4	100,0	3	75,0	1	25,0	60	100,0	28	46,7	32	53,3
	20-24	39	100,0	17	43,6	22	56,4	140	100,0	97	69,3	43	30,7
0512 Lesja	18-19	2	100,0	1	50,0	1	50,0	50	100,0	24	48,0	26	52,0
	20-24	31	100,0	17	54,8	14	45,2	107	100,0	70	65,4	37	34,6
0513 Skjåk	18-19	1	100,0	-	-	1	100,0	73	100,0	32	43,8	41	56,2
	20-24	22	100,0	9	40,9	13	59,1	127	100,0	64	50,4	63	49,6
0514 Lom	18-19	3	100,0	2	66,7	1	33,3	64	100,0	36	56,3	28	43,8
	20-24	21	100,0	8	38,1	13	61,9	136	100,0	75	55,1	61	44,9
0515 Vågå	18-19	2	100,0	-	-	2	100,0	80	100,0	42	52,5	38	47,5
	20-24	32	100,0	17	53,1	15	46,9	212	100,0	126	59,4	86	40,6
0516 Nord-Fron	18-19	7	100,0	2	28,6	5	71,4	129	100,0	63	48,8	66	51,2
	20-24	68	100,0	31	45,6	37	54,4	335	100,0	184	54,9	151	45,1
0517 Sel	18-19	12	100,0	4	33,3	8	66,7	155	100,0	87	56,1	68	43,9
	20-24	89	100,0	39	43,8	50	56,2	307	100,0	169	55,0	138	45,0
0519 Sør-Fron	18-19	6	100,0	4	66,7	2	33,3	51	100,0	19	37,3	32	62,7
	20-24	42	100,0	23	54,8	19	45,2	170	100,0	113	66,5	57	33,5
0520 Ringebu	18-19	7	100,0	5	71,4	2	28,6	112	100,0	53	47,3	59	52,7
	20-24	33	100,0	16	48,5	17	51,5	263	100,0	144	54,8	119	45,2
0521 Øyer	18-19	10	100,0	1	10,0	9	90,0	99	100,0	55	55,6	44	44,4
	20-24	52	100,0	26	50,0	26	50,0	204	100,0	128	62,7	76	37,3
0522 Gausdal	18-19	11	100,0	1	9,1	10	90,9	140	100,0	66	47,1	74	52,9
	20-24	79	100,0	32	40,5	47	59,5	294	100,0	170	57,8	124	42,2
0528 Østre Toten	18-19	16	100,0	6	37,5	10	62,5	318	100,0	175	55,0	143	45,0
	20-24	202	100,0	96	47,5	106	52,5	652	100,0	387	59,4	265	40,6
0529 Vestre Toten	18-19	19	100,0	7	36,8	12	63,2	290	100,0	158	54,5	132	45,5
	20-24	235	100,0	108	46,0	127	54,0	668	100,0	399	59,7	269	40,3
0532 Jevnaker	18-19	11	100,0	6	54,5	5	45,5	135	100,0	74	54,8	61	45,2
	20-24	74	100,0	32	43,2	42	56,8	241	100,0	157	65,1	84	34,9
0533 Lunner	18-19	14	100,0	9	64,3	5	35,7	189	100,0	109	57,7	80	42,3
	20-24	120	100,0	52	43,3	68	56,7	322	100,0	186	57,8	136	42,2
0534 Gran	18-19	21	100,0	6	28,6	15	71,4	282	100,0	143	50,7	139	49,3
	20-24	170	100,0	91	53,5	79	46,5	557	100,0	320	57,5	237	42,5
0536 Søndre Land	18-19	6	100,0	2	33,3	4	66,7	138	100,0	82	59,4	56	40,6
	20-24	77	100,0	37	48,1	40	51,9	238	100,0	138	58,0	100	42,0
0538 Nordre Land	18-19	11	100,0	7	63,6	4	36,4	135	100,0	76	56,3	59	43,7
	20-24	91	100,0	41	45,1	50	54,9	291	100,0	179	61,5	112	38,5
0540 Sør-Aurdal	18-19	2	100,0	1	50,0	1	50,0	79	100,0	38	48,1	41	51,9
	20-24	32	100,0	12	37,5	20	62,5	163	100,0	104	63,8	59	36,2
0541 Etnedal	18-19	2	100,0	1	50,0	1	50,0	33	100,0	16	48,5	17	51,5
	20-24	14	100,0	6	42,9	8	57,1	60	100,0	35	58,3	25	41,7
0542 Nord-Aurdal	18-19	6	100,0	1	16,7	5	83,3	156	100,0	79	50,6	77	49,4
	20-24	98	100,0	44	44,9	54	55,1	325	100,0	202	62,2	123	37,8
0543 Vestre Slidre	18-19	2	100,0	1	50,0	1	50,0	63	100,0	42	66,7	21	33,3
	20-24	25	100,0	17	68,0	8	32,0	127	100,0	76	59,8	51	40,2
0544 Øystre Slidre	18-19	5	100,0	2	40,0	3	60,0	66	100,0	30	45,5	36	54,5
	20-24	49	100,0	18	36,7	31	63,3	142	100,0	94	66,2	48	33,8
0545 Vang	18-19	1	100,0	-	-	1	100,0	33	100,0	12	36,4	21	63,6
	20-24	20	100,0	9	45,0	11	55,0	77	100,0	49	63,6	28	36,4

¹ Personer som er registrert bosatt alene. Gruppen inneholder også personer som lever i samboerforhold uten barn, da disse ikke fanges opp av statistikken. Likeledes vil den ene parten i et samboerforhold med særkullsbarn havne i gruppen enslig, dvs. den av partene som ikke er biologisk forelder til barnet, gitt at bare den ene parten har barn fra før.

Kilde: Familiestatistikk, SSB.

2.3. Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barns alder	I alt		Gifte foreldre		Samboende foreldre		Mor	
	Uten søsken ¹	Med søsken ²	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken
Hele landet	181 993	832 946	69 382	609 765	38 098	79 646	61 811	97 305
0- 5 år	97 851	266 206	37 106	186 881	32 829	51 864	26 319	23 776
6-12 år	44 117	347 736	13 426	256 244	4 106	23 757	21 899	45 081
13-17 år	40 025	219 004	18 850	166 640	1 163	4 025	13 593	28 448
05 Oppland	6 797	31 620	2 558	22 932	1 695	3 841	2 095	3 170
0- 5 år	3 433	9 587	1 124	6 309	1 420	2 421	837	750
6-12 år	1 694	13 243	563	9 763	218	1 224	738	1 411
13-17 år	1 670	8 790	871	6 860	57	196	520	1 009
0501 Lillehammer	989	4 191	370	3 074	214	432	344	497
0- 5 år	502	1 329	199	924	188	273	110	122
6-12 år	254	1 764	77	1 319	19	135	134	223
13-17 år	233	1 098	94	831	7	24	100	152
0502 Gjøvik.....	1 143	4 287	425	3 155	283	434	351	487
0- 5 år	593	1 285	196	890	245	274	137	111
6-12 år	284	1 841	93	1 392	31	136	129	207
13-17 år	266	1 161	136	873	7	24	85	169
0511 Dovre	89	485	26	326	20	63	39	67
0- 5 år	45	153	14	93	17	37	14	19
6-12 år	16	207	1	141	3	20	12	33
13-17 år	28	125	11	92	-	6	13	15
0512 Lesja	60	474	22	370	12	56	23	40
0- 5 år	30	124	11	82	7	28	12	14
6-12 år	14	212	2	167	5	25	5	15
13-17 år	16	138	9	121	-	3	6	11
0513 Skjåk	57	429	23	344	19	36	13	29
0- 5 år	34	118	11	88	17	18	5	9
6-12 år	11	180	5	144	2	15	3	11
13-17 år	12	131	7	112	-	3	5	9
0514 Lom	67	516	24	396	21	53	17	41
0- 5 år	38	159	11	114	20	33	6	10
6-12 år	14	196	6	150	1	18	4	17
13-17 år	15	161	7	132	-	2	7	14
0515 Vågå	112	709	35	519	35	90	40	69
0- 5 år	63	195	9	120	28	48	26	26
6-12 år	27	270	14	197	4	34	9	21
13-17 år	22	244	12	202	3	8	5	22
0516 Nord-Fron .	213	984	71	664	66	172	58	91
0- 5 år	105	298	25	168	50	110	26	17
6-12 år	61	389	18	258	13	57	24	43
13-17 år	47	297	28	238	3	5	8	31
0517 Sel.....	230	1 132	83	774	77	218	52	89
0- 5 år	114	349	28	202	66	120	18	22
6-12 år	54	457	23	312	6	81	18	37
13-17 år	62	326	32	260	5	17	16	30
0519 Sør-Fron	93	604	34	427	31	103	24	49
0- 5 år	51	190	15	118	23	49	13	20
6-12 år	22	260	7	188	5	46	9	18
13-17 år	20	154	12	121	3	8	2	11
0520 Ringebu	128	858	55	629	38	125	28	57
0- 5 år	67	255	24	157	32	84	11	9
6-12 år	32	363	13	283	5	31	12	25
13-17 år	29	240	18	189	1	10	5	23
0521 Øyer	176	968	76	744	30	111	57	82
0- 5 år	93	315	32	216	29	76	30	19
6-12 år	40	408	17	322	-	32	18	38
13-17 år	43	245	27	206	1	3	9	25
0522 Gausdal.....	223	1 102	74	821	57	143	82	91
0- 5 år	120	323	32	220	50	85	36	16
6-12 år	52	465	15	350	6	44	28	47
13-17 år	51	314	27	251	1	14	18	28

Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Far		Mor/stefar ³		Far/stemor ³		Andre ⁴		Kommune og barns alder
Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	
8 434	9 226	3 254	31 588	415	3 726	599	1 690	Hele landet
993	789	405	2 393	62	153	137	350	0- 5 år
2 961	3 824	1 371	16 589	111	1 370	243	871	6-12 år
4 480	4 613	1 478	12 606	242	2 203	219	469	13-17 år
321	388	106	1 124	7	123	15	42	05 Oppland
34	28	13	68	-	2	5	9	0- 5 år
118	163	48	604	4	55	5	23	6-12 år
169	197	45	452	3	66	5	10	13-17 år
45	37	13	135	1	14	2	2	0501 Lillehammer
3	3	2	7	-	-	-	-	0- 5 år
19	14	4	65	-	6	1	2	6-12 år
23	20	7	63	1	8	1	-	13-17 år
60	41	19	145	1	20	4	5	0502 Gjøvik
10	1	2	7	-	-	3	2	0- 5 år
20	17	10	79	-	8	1	2	6-12 år
30	23	7	59	1	12	-	1	13-17 år
2	12	2	16	-	1	-	-	0511 Dovre
-	3	-	1	-	-	-	-	0- 5 år
-	4	-	9	-	-	-	-	6-12 år
2	5	2	6	-	1	-	-	13-17 år
1	3	2	5	-	-	-	-	0512 Lesja
-	-	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
-	3	2	2	-	-	-	-	6-12 år
1	-	-	3	-	-	-	-	13-17 år
1	8	-	7	-	5	1	-	0513 Skjåk
-	-	-	2	-	1	1	-	0- 5 år
1	5	-	2	-	3	-	-	6-12 år
-	3	-	3	-	1	-	-	13-17 år
4	11	1	13	-	2	-	-	0514 Lom
1	2	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
2	2	1	8	-	1	-	-	6-12 år
1	7	-	5	-	1	-	-	13-17 år
1	15	-	16	-	-	1	-	0515 Vågå
-	1	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
-	9	-	9	-	-	-	-	6-12 år
1	5	-	7	-	-	1	-	13-17 år
9	12	6	38	-	7	3	-	0516 Nord-Fron
2	2	1	1	-	-	1	-	0- 5 år
2	5	3	22	-	4	1	-	6-12 år
5	5	2	15	-	3	1	-	13-17 år
16	13	2	32	-	3	-	3	0517 Sel
1	1	1	2	-	-	-	2	0- 5 år
6	6	1	19	-	1	-	1	6-12 år
9	6	-	11	-	2	-	-	13-17 år
4	8	-	15	-	2	-	-	0519 Sør-Fron
-	2	-	1	-	-	-	-	0- 5 år
1	3	-	5	-	-	-	-	6-12 år
3	3	-	9	-	2	-	-	13-17 år
5	12	2	35	-	-	-	-	0520 Ringebu
-	-	-	5	-	-	-	-	0- 5 år
1	4	1	20	-	-	-	-	6-12 år
4	8	1	10	-	-	-	-	13-17 år
10	2	3	25	-	4	-	-	0521 Øyer
1	-	1	3	-	1	-	-	0- 5 år
5	-	-	14	-	2	-	-	6-12 år
4	2	2	8	-	1	-	-	13-17 år
7	13	3	33	-	1	-	-	0522 Gausdal
1	-	1	2	-	-	-	-	0- 5 år
2	3	1	21	-	-	-	-	6-12 år
4	10	1	10	-	1	-	-	13-17 år

2.3. Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997
(forts.)

Kommune og barns alder	I alt		Gifte foreldre		Samboende foreldre		Mor	
	Uten søsken ¹	Med søsken ²	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken
0528 Østre Toten	531	2 366	226	1 786	114	274	162	155
0- 5 år	280	709	108	480	95	181	73	41
6-12 år	124	994	45	773	15	82	47	62
13-17 år	127	663	73	533	4	11	42	52
0529 Vestre Toten	560	2 071	206	1 457	138	264	173	212
0- 5 år	261	673	79	426	115	186	65	53
6-12 år	135	827	36	599	18	72	65	84
13-17 år	164	571	91	432	5	6	43	75
0532 Jevnaker ...	240	1 073	83	751	53	140	81	114
0- 5 år	125	327	47	207	42	102	34	18
6-12 år	59	453	10	323	9	37	31	56
13-17 år	56	293	26	221	2	1	16	40
0533 Lunner	349	1 674	144	1 256	87	133	87	182
0- 5 år	171	443	60	317	78	79	28	37
6-12 år	88	712	33	527	9	48	33	87
13-17 år	90	519	51	412	-	6	26	58
0534 Gran	450	2 195	189	1 596	100	251	135	220
0- 5 år	213	656	80	436	80	164	50	46
6-12 år	128	946	48	691	16	75	52	112
13-17 år	109	593	61	469	4	12	33	62
0536 Søndre Land	242	1 035	94	692	72	152	65	119
0-50 år	121	332	32	197	55	100	32	32
6-12 år	65	423	25	290	15	45	21	49
13-17 år	56	280	37	205	2	7	12	38
0538 Nordre Land	255	1 171	77	728	81	197	85	160
0- 5 år	112	350	20	189	63	118	29	36
6-12 år	64	504	21	317	13	68	28	77
13-17 år	79	317	36	222	5	11	28	47
0540 Sør-Aurdal	100	650	44	530	22	44	26	50
0- 5 år	53	203	21	166	17	28	14	9
6-12 år	27	276	10	213	5	16	9	29
13-17 år	20	171	13	151	-	-	3	12
0541 Etnedal	33	209	6	131	12	44	13	20
0- 5 år	16	71	1	33	11	30	4	8
6-12 år	7	80	3	57	-	11	4	8
13-17 år	10	58	2	41	1	3	5	4
0542 Nord-Aurdal	230	1 109	87	804	48	124	79	131
0- 5 år	107	317	37	205	39	79	31	26
6-12 år	59	479	20	355	8	39	25	61
13-17 år	64	313	30	244	1	6	23	44
0543 Vestre Slidre	79	404	20	290	24	54	27	40
0- 5 år	49	117	13	73	20	35	15	8
6-12 år	21	160	5	121	3	14	9	16
13-17 år	9	127	2	96	1	5	3	16
0544 Øystre Slidre	101	580	42	424	32	71	22	53
0- 5 år	54	178	14	116	28	49	12	12
6-12 år	19	242	8	177	3	22	5	24
13-17 år	28	160	20	131	1	-	5	17
0545 Vang	47	344	22	244	9	57	12	25
0- 5 år	16	118	5	72	5	35	6	10
6-12 år	17	135	8	97	4	21	4	11
13-17 år	14	91	9	75	-	1	2	4

¹Barn uten søsken betyr «eneste hjemmeboende barn i familien». Barnet kan være enebarn, eller det kan ha søsken som har flyttet ut av familien.

²Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ³Kan være både gifte foreldre og samboende foreldre (med minst ett felles barn). ⁴Barn som bor alene sammen med søsken eller sammen med bare stemor/stefar. Det kan også være barnehjemsbarn eller adoptivbarn hvor adopsjonen ennå ikke er formelt i orden.

Kilde: Barnstatistikk, SSB

Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Far		Mor/stefar ³		Far/stemor ³		Andre ⁴		Kommune og barns alder
Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	
21	23	8	107	-	19	-	2	0528 Østre Toten
3	3	1	4	-	-	-	-	0-5 år
10	11	7	54	-	11	-	1	6-12 år
8	9	-	49	-	8	-	1	13-17 år
33	32	7	88	3	6	-	12	0529 Vestre Toten
2	2	-	5	-	-	-	1	0-5 år
11	13	3	47	2	3	-	9	6-12 år
20	17	4	36	1	3	-	2	13-17 år
15	14	7	48	-	3	1	3	0532 Jevnaker
1	-	1	-	-	-	-	-	0-5 år
5	7	4	27	-	2	-	1	6-12 år
9	7	2	21	-	1	1	2	13-17 år
21	23	8	69	1	9	1	2	0533 Lunner
3	3	2	7	-	-	-	-	0-5 år
9	6	2	38	1	5	1	1	6-12 år
9	14	4	24	-	4	-	1	13-17 år
19	24	6	91	1	6	-	7	0534 Gran
2	2	1	7	-	-	-	1	0-5 år
9	9	2	51	1	3	-	5	6-12 år
8	13	3	33	-	3	-	1	13-17 år
9	18	2	49	-	3	-	2	0536 Søndre Land
2	-	-	2	-	-	-	1	0-5 år
3	10	1	29	-	-	-	-	6-12 år
4	8	1	18	-	3	-	1	13-17 år
9	13	3	60	-	11	-	2	0538 Nordre Land
-	1	-	4	-	-	-	2	0-5 år
2	6	-	32	-	4	-	-	6-12 år
7	6	3	24	-	7	-	-	13-17 år
5	12	3	12	-	-	-	2	0540 Sør-Aurdal
1	-	-	-	-	-	-	-	0-5 år
2	6	1	11	-	-	-	1	6-12 år
2	6	2	1	-	-	-	1	13-17 år
1	5	1	9	-	-	-	-	0541 Etnedal
-	-	-	-	-	-	-	-	0-5 år
-	1	-	3	-	-	-	-	6-12 år
1	4	1	6	-	-	-	-	13-17 år
11	13	5	37	-	-	-	-	0542 Nord-Aurdal
-	1	-	6	-	-	-	-	0-5 år
3	5	3	19	-	-	-	-	6-12 år
8	7	2	12	-	-	-	-	13-17 år
7	6	-	13	-	1	1	-	0543 Vestre Slidre
1	1	-	-	-	-	-	-	0-5 år
4	2	-	6	-	1	-	-	6-12 år
2	3	-	7	-	-	1	-	13-17 år
1	12	3	16	-	4	1	-	0544 Øystre Slidre
-	-	-	1	-	-	-	-	0-5 år
-	10	2	9	-	-	1	-	6-12 år
1	2	1	6	-	4	-	-	13-17 år
4	6	-	10	-	2	-	-	0545 Vang
-	-	-	1	-	-	-	-	0-5 år
1	2	-	3	-	1	-	-	6-12 år
3	4	-	6	-	1	-	-	13-17 år

For småbarn i alderen 0-5 år var det mer vanlig å bo med samboende foreldre enn hos mor. Jo eldre barna var, jo vanligere ble det å bo sammen med en enslig forelder (oftest mor) eller én biologisk forelder og en steforelder (oftest mor/stefar). Samboende foreldre blir mindre vanlig jo eldre barna er.

Ett søsken vanligst

Pr. 1. januar 1997 var det 38 417 hjemmeboende barn i Oppland. 6 797 av disse hadde ikke søsken; dette tilsvarer i underkant av 18 prosent. De fleste barna hadde ett søsken (nær 48 prosent), men det var også vanligere å ha to søsken (27 prosent) enn å ikke ha noen. Tre søsken eller flere var til sammen mindre vanlig enn å ikke ha hjemmeboende søsken.

89 prosent bor med helsøsken

Barn kan ha ulike slektskapsforhold til andre barn de bor sammen med. Foruten helsøsken kan barna ha halvsøsken og stesøsken, og i en familie kan det finnes kombinasjoner av disse søskenforholdene. Tabell 2.5 viser hvor mange barn som har søsken de bor sammen

med og fordeler disse søsknene i de to kategoriene helsøsken og andre søskenforhold.

Omtrent 82 prosent av alle barn i alderen 0-17 år hadde søsken ved inngangen til 1997.

Når det tas hensyn til størrelsen på aldersgruppene, var det flest 6-12-åringene som hadde søsken. Noe av forklaringen på at såpass mange barn i denne aldersgruppen har søsken i forhold til i de to andre aldersgruppene, er at i aldersgruppen 0-5 år er det forholdsvis mange førstefødte som foreløpig er enebarn, og i aldersgruppen 13-17 år er det også barn med eldre søsken som har flyttet hjemmefra.

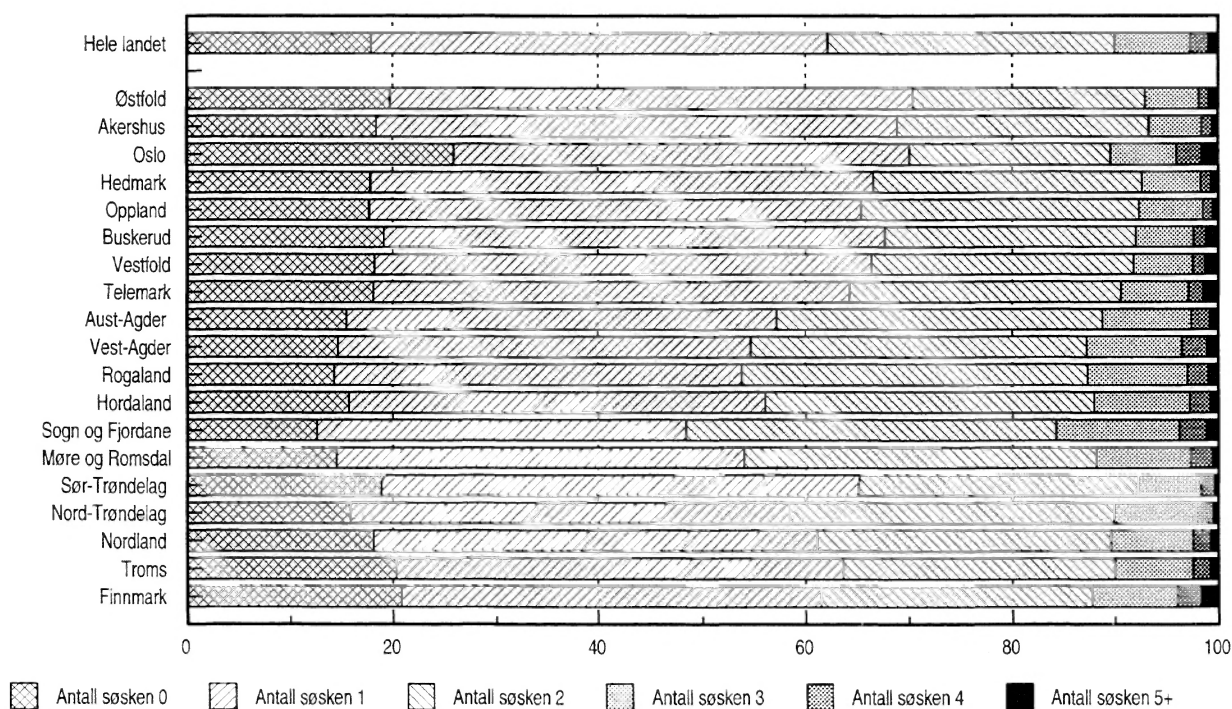
89 prosent av barn med søsken i Oppland bodde sammen med bare helsøsken. For alle tre aldersgrupper var helsøsken den hyppigst forekommende søskentyppen.

Med «barn uten søsken» menes barn (under 18 år) som er registrert bosatt alene sammen med sine foreldre. Det kan være enebarn i vanlig forstand eller barnet kan ha søsken som har flyttet ut av familien. «Søsken» bor på samme adresse og i samme familie som barnet selv. Begrepet kan omfatte både hel-, halv- og stesøsken, uansett alder.

Helsøsken er definert som barn med samme far og samme mor, halvsøsken som barn med samme mor, men ikke samme far - eller omvendt, mens stesøsken er barn med verken samme mor eller far.

Barna i de tre aldersgruppene er fra 0 til og med 17 år gamle. Søsknene deres kan i denne tabellen være i en hvilken som helst alder. Den eneste begrensningen for å bli regnet med som et søsken, er at personen er enslig og bor på samme adresse som barnet det gis informasjon om. Søsken som har flyttet hjemmefra for å studere og som ikke har meldt flytting, vil være registrert på samme adresse som barnet og dermed telle med som hjemmeboende søsken.

Figur 2.2. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken uansett alder. Fylke. 1. januar 1997. Prosent

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

2.4. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken¹ uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barnets alder	I alt ²	Antall søsken					
		0	1	2	3	4	5-
Hele landet	1 014 939	181 993	450 047	282 187	74 393	16 994	9 325
0- 5 år	364 057	97 851	161 109	78 749	19 554	4 448	2 346
6-12 år	391 853	44 117	174 170	128 285	33 647	7 486	4 148
13-17 år	259 029	40 025	114 768	75 153	21 192	5 060	2 831
05 Oppland	38 417	6 797	18 309	10 337	2 371	390	213
0- 5 år	13 020	3 433	6 047	2 767	595	116	62
6-12 år	14 937	1 694	7 186	4 693	1 094	179	91
13-17 år	10 460	1 670	5 076	2 877	682	95	60
0501 Lillehammer	5 180	989	2 574	1 343	233	31	10
0- 5 år	1 831	502	891	367	63	6	2
6-12 år	2 018	254	1 017	624	107	13	3
13-17 år	1 331	233	666	352	63	12	5
0502 Gjøvik	5 430	1 143	2 647	1 227	315	56	42
0- 5 år	1 878	593	876	309	74	16	10
6-12 år	2 125	284	1 070	572	156	27	16
13-17 år	1 427	266	701	346	85	13	16
0511 Dovre	574	89	257	177	44	7	-
0- 5 år	198	45	100	40	11	2	-
6-12 år	223	16	92	88	24	3	-
13-17 år	153	28	65	49	9	2	-
0512 Lesja	534	60	183	190	58	37	6
0- 5 år	154	30	51	47	12	12	2
6-12 år	226	14	72	93	27	18	2
13-17 år	154	16	60	50	19	7	2
0513 Skjåk	486	57	199	160	58	12	-
0- 5 år	152	34	66	38	11	3	-
6-12 år	191	11	62	79	33	6	-
13-17 år	143	12	71	43	14	3	-
0514 Lom	583	67	259	180	62	4	11
0- 5 år	197	38	80	58	17	-	4
6-12 år	210	14	90	70	29	3	4
13-17 år	176	15	89	52	16	1	3
0515 Vågå	821	112	369	268	57	15	-
0- 5 år	258	63	114	63	14	4	-
6-12 år	297	27	119	118	26	7	-
13-17 år	266	22	136	87	17	4	-
0516 Nord-Fron	1 197	213	577	309	74	12	12
0- 5 år	403	105	185	89	20	3	1
6-12 år	450	61	220	118	35	8	8
13-17 år	344	47	172	102	19	1	3
0517 Sel	1 362	230	609	401	113	9	-
0- 5 år	463	114	210	111	25	3	-
6-12 år	511	54	225	178	50	4	-
13-17 år	388	62	174	112	38	2	-
0519 Sør-Fron	697	93	322	209	67	6	-
0- 5 år	241	51	109	68	13	-	-
6-12 år	282	22	132	89	35	4	-
13-17 år	174	20	81	52	19	2	-
0520 Ringebu	986	128	447	322	62	21	6
0- 5 år	322	67	144	80	18	9	4
6-12 år	395	32	174	152	27	8	2
13-17 år	269	29	129	90	17	4	-
0521 Øyer	1 144	176	521	343	96	8	-
0- 5 år	408	93	188	99	26	2	-
6-12 år	448	40	197	162	47	2	-
13-17 år	288	43	136	82	23	4	-

2.4. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken¹ uansett alder. 1. januar 1997
 (forts.)

Kommune og barnets alder	Antall søsken						
	I alt ²	0	1	2	3	4	5-
0522 Gausdal	1 325	223	577	404	102	13	6
0- 5 år	443	120	191	104	22	6	-
6-12 år	517	52	231	182	45	3	4
13-17 år	365	51	155	118	35	4	2
0528 Østre Toten	2 897	531	1 398	766	171	21	10
0- 5 år	989	280	469	186	48	5	1
6-12 år	1 118	124	559	350	73	9	3
13-17 år	790	127	370	230	50	7	6
0529 Vestre Toten	2 631	560	1 336	604	116	9	6
0- 5 år	934	261	471	167	31	2	2
6-12 år	962	135	496	271	52	6	2
13-17 år	735	164	369	166	33	1	2
0532 Jevnaker	1 313	240	678	345	45	5	-
0- 5 år	452	125	221	97	8	1	-
6-12 år	512	59	270	162	18	3	-
13-17 år	349	56	187	86	19	1	-
0533 Lunner	2 023	349	946	574	133	9	12
0- 5 år	614	171	272	135	31	1	4
6-12 år	800	88	375	261	64	5	7
13-17 år	609	90	299	178	38	3	1
0534 Gran	2 645	450	1 301	701	141	42	10
0- 5 år	869	213	396	208	36	14	2
6-12 år	1 074	128	547	315	60	21	3
13-17 år	702	109	358	178	45	7	5
0536 Søndre Land	1 277	242	582	356	81	16	-
0- 5 år	453	121	203	106	21	2	-
6-12 år	488	65	223	158	35	7	-
13-17 år	336	56	156	92	25	7	-
0538 Nordre Land	1 426	255	690	389	76	4	12
0- 5 år	462	112	208	112	25	1	4
6-12 år	568	64	287	175	39	2	1
13-17 år	396	79	195	102	12	1	7
0540 Sør-Aurdal	750	100	337	180	38	25	70
0- 5 år	256	53	109	46	7	15	26
6-12 år	303	27	130	87	15	8	36
13-17 år	191	20	98	47	16	2	8
0541 Etnedal	242	33	139	63	7	-	-
0- 5 år	87	16	54	17	-	-	-
6-12 år	87	7	52	25	3	-	-
13-17 år	68	10	33	21	4	-	-
0542 Nord-Aurdal	1 339	230	661	351	92	5	-
0- 5 år	424	107	199	91	25	2	-
6-12 år	538	59	276	159	41	3	-
13-17 år	377	64	186	101	26	-	-
0543 Vestre Slidre	483	79	216	135	48	5	-
0- 5 år	166	49	73	29	14	1	-
6-12 år	181	21	72	65	22	1	-
13-17 år	136	9	71	41	12	3	-
0544 Øystre Slidre	681	101	339	184	49	8	-
0- 5 år	232	54	113	50	13	2	-
6-12 år	261	19	142	76	20	4	-
13-17 år	188	28	84	58	16	2	-
0545 Vang	391	47	145	156	33	10	-
0- 5 år	134	16	54	50	10	4	-
6-12 år	152	17	56	64	11	4	-
13-17 år	105	14	35	42	12	2	-

¹ Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ² Barn i alt omfatter kun hjemmeboende barn 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt.

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

2.5. Barn 0-17 år, etter søskenforhold og hjemmeboende søsken uansett alder, 1. januar 1997

Kommune og barns alder	Barn i alt ¹	Uten søsken i alt ²	Med søsken i alt ³	Søskenforhold	
				Helsøsken	Andre søsken ⁴
Hele landet	1 014 939	181 993	832 946	730 032	102 914
0- 5 år	364 057	97 851	266 206	228 505	37 701
6-12 år	391 853	44 117	347 736	305 476	42 260
13-17 år	259 029	40 025	219 004	196 051	22 953
05 Oppland	38 417	6 797	31 620	28 265	3 355
0- 5 år	13 020	3 433	9 587	8 366	1 221
6-12 år	14 937	1 694	13 243	11 865	1 378
13-17 år	10 460	1 670	8 790	8 034	756
0501 Lillehammer	5 180	989	4 191	3 789	402
0- 5 år	1 831	502	1 329	1 187	142
6-12 år	2 018	254	1 764	1 608	156
13-17 år	1 331	233	1 098	994	104
0502 Gjøvik	5 430	1 143	4 287	3 791	496
0- 5 år	1 878	593	1 285	1 118	167
6-12 år	2 125	284	1 841	1 622	219
13-17 år	1 427	266	1 161	1 051	110
0511 Dovre	574	89	485	425	60
0- 5 år	198	45	153	134	19
6-12 år	223	16	207	174	33
13-17 år	153	28	125	117	8
0512 Lesja	534	60	474	453	21
0- 5 år	154	30	124	117	7
6-12 år	226	14	212	205	7
13-17 år	154	16	138	131	7
0513 Skjåk	486	57	429	395	34
0- 5 år	152	34	118	102	16
6-12 år	191	11	180	169	11
13-17 år	143	12	131	124	7
0514 Lom	583	67	516	469	47
0- 5 år	197	38	159	138	21
6-12 år	210	14	196	179	17
13-17 år	176	15	161	152	9
0515 Vågå	821	112	709	653	56
0- 5 år	258	63	195	176	19
6-12 år	297	27	270	249	21
13-17 år	266	22	244	228	16
0516 Nord-Fron	1 197	213	984	874	110
0- 5 år	403	105	298	263	35
6-12 år	450	61	389	341	48
13-17 år	344	47	297	270	27
0517 Sel	1 362	230	1 132	1 033	99
0- 5 år	463	114	349	321	28
6-12 år	511	54	457	409	48
13-17 år	388	62	326	303	23
0519 Sør-Fron	697	93	604	542	62
0- 5 år	241	51	190	174	16
6-12 år	282	22	260	235	25
13-17 år	174	20	154	133	21
0520 Ringebu	986	128	858	763	95
0- 5 år	322	67	255	213	42
6-12 år	395	32	363	329	34
13-17 år	269	29	240	221	19
0521 Øyer	1 144	176	968	877	91
0- 5 år	408	93	315	279	36
6-12 år	448	40	408	369	39
13-17 år	288	43	245	229	16
0522 Gausdal	1 325	223	1 102	1 009	93
0- 5 år	443	120	323	288	35
6-12 år	517	52	465	425	40
13-17 år	365	51	314	296	18

2.5. Barn 0-17 år, etter søskenforhold og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997
(forts.)

Kommune og barns alder	Barn i alt ¹	Uten søsken i alt ²	Med søsken i alt ³	Søskenforhold	
				Helsøsken	Andre søsken ⁴
0528 Østre Toten	2 897	531	2 366	2 071	295
0- 5 år	989	280	709	595	114
6-12 år	1 118	124	994	881	113
13-17 år	790	127	663	595	68
0529 Vestre Toten	2 631	560	2 071	1 840	231
0- 5 år	934	261	673	584	89
6-12 år	962	135	827	739	88
13-17 år	735	164	571	517	54
0532 Jevnaker	1 313	240	1 073	946	127
0- 5 år	452	125	327	286	41
6-12 år	512	59	453	398	55
13-17 år	349	56	293	262	31
0533 Lunner	2 023	349	1 674	1 498	176
0- 5 år	614	171	443	389	54
6-12 år	800	88	712	631	81
13-17 år	609	90	519	478	41
0534 Gran	2 645	450	2 195	1 966	229
0- 5 år	869	213	656	568	88
6-12 år	1 074	128	946	852	94
13-17 år	702	109	593	546	47
0536 Søndre Land	1 277	242	1 035	877	158
0- 5 år	453	121	332	267	65
6-12 år	488	65	423	364	59
13-17 år	336	56	280	246	34
0538 Nordre Land	1 426	255	1 171	971	200
0- 5 år	462	112	350	274	76
6-12 år	568	64	504	420	84
13-17 år	396	79	317	277	40
0540 Sør-Aurdal	750	100	650	615	35
0- 5 år	256	53	203	191	12
6-12 år	303	27	276	255	21
13-17 år	191	20	171	169	2
0541 Etnedal	242	33	209	193	16
0- 5 år	87	16	71	64	7
6-12 år	87	7	80	75	5
13-17 år	68	10	58	54	4
0542 Nord-Aurdal	1 339	230	1 109	1 012	97
0- 5 år	424	107	317	276	41
6-12 år	538	59	479	443	36
13-17 år	377	64	313	293	20
0543 Vestre Slidre	483	79	404	371	33
0- 5 år	166	49	117	106	11
6-12 år	181	21	160	147	13
13-17 år	136	9	127	118	9
0544 Øystre Slidre	681	101	580	525	55
0- 5 år	232	54	178	156	22
6-12 år	261	19	242	221	21
13-17 år	188	28	160	148	12
0545 Vang	391	47	344	307	37
0- 5 år	134	16	118	100	18
6-12 år	152	17	135	125	10
13-17 år	105	14	91	82	9

¹ Barn i alt omfatter kun hjemmeboende barn 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt. ² Barn uten søsken betyr «eneste hjemmeboende barn i familien». Barnet kan være enebarn, eller det kan ha søsken som har flyttet ut av familien. ³ Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ⁴ Omfatter halvsøsken, stesøsken og alle kombinasjoner av hel-, halv- og stesøsken.

Kilde: Barnestatistikk, SSB

3. Barn og unges helse

En av fire utskrivinger av unge pasienter bosatt i Oppland gjaldt sykdommer i åndedrettsorganene. En type sykdommer i åndedrettsorganene er allergiske sykdommer, og 7 av de 23 pr. 1 000 barn og unge i alderen 0-17 år som mottok grunn- og/eller hjelpestønad ved utgangen av 1996, hadde allergi/astma.

Av de barna som skadet seg i trafikkulykker, var 13-17-åringene mest utsatt.

Mange små pasienter

Tabell 3.1 viser for hvilke hovedgrupper av sykdommer barn har hatt opphold ved somatiske sykehus i 1995.

Tre hovedkategorier av diagnoser går igjen i alle fylker.

Til forskjell fra de andre fylkene utgjorde ikke barn under ett år en spesielt stor del av utskrivingene av unge pasienter fra Oppland i 1995. Pasienter mellom ett og fem år var i flertall blant de unge pasientene som ble behandlet og utskrevet.

Sykdommer i åndedrettsorganene var den største hovedgruppen med over 800 av 3 100 utskrivinger. Blant 1-5- og 6-12-åringene var denne hovedgruppen den

vanligste. Barn under ett år fikk oftest diagnoser under «Visse tilstander i den perinatale perioden» (96 av 315), mens skader og forgiftninger var vanligste hovedgruppe for 13-17-åringene (ca. 30 prosent av utskrivingene).

Av vel 81 700 utskrivinger av barn og unge i alderen 0-17 år på landsbasis var 3 100 av disse pasientene bosatt i Oppland. Totalt sett var det flere utskrivinger av gutter enn av jenter.

I forhold til landsgjennomsnittet på 4,4 liggedager pr. utskriving for barn og unge lå Oppland under med sine 3,6 liggedager. Tallet på liggedager pr. utskriving for barn under ett år var forholdsvis høyt, sammenlignet med de andre aldersgruppene.

Tallene gjelder for somatiske sykehus. Statistikken omfatter kun inneliggende pasienter med gyldig bostedskommune i Norge.

Sykdommene er klassifisert i samsvar med Klassifikasjon av sykdommer, skader og dødsårsaker - Norsk utgave av ICD-9. Pasientene er fordelt etter hoveddiagnosen på sykehusoppholdet. Hoveddiagnosene er her aggregert opp til hovedgrupper.

3.1. Utskrivinger, etter alder og diagnosegruppe. 1995

ICD-9	I alt	Alder				
		Under 1 år	1-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
Oppland	3 117	315	1305	826	357	314
001-139 Infeksiøse og parasittære sykdommer	161	13	90	35	13	10
140-239 Svulster	129	2	64	39	10	14
240-279 Indresek. sykd., ernærings- og stoffskiftesykd.	56	2	20	18	7	9
280-289 Sykd. i blodet og de bloddannende organer	55	3	28	8	16	-
320-389 Sykdom i nervesystemet og sanseorg.	216	10	107	58	24	17
390-459 Sykdom i sirkulasjonsorganene	15	4	2	2	-	7
460-519 Sykdommer i åndedrettsorganene	817	51	469	213	44	40
520-579 Sykdom i fordøyelsesorganene	202	15	94	45	24	24
580-629 Sykdom i urin- og kjønnsorganene	130	11	45	44	17	13
630-676 Sykdom i svangerskap, under fødsel og i barselseng	16	-	-	-	1	15
680-709 Sykdom i hud og underhud	32	3	17	8	3	1
710-739 Sykdom i skjelett-muskelsystemet og bindevevet	94	-	19	44	14	17
740-759 Medfødte misdannelser	254	74	99	53	19	9
760-779 Visse tilstander med begynnelse i den perinatale perioden	117	96	21	-	-	-
780-799 Symptomer og ubestemte tilstander	193	9	58	66	35	25
800-999 Skader og forgiftninger	458	3	121	133	104	97
Andre og uoppgitte årsaker til sykehusopphold	172	19	51	60	26	16

Kilde: Pasientstatistikk, SSB.

3.2. Utskrivninger og liggedager, etter kjønn, alder og kommune. 1995

Kommune og alder	Utskrivninger			Liggedager pr. utskrivning		
	Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Oppland i alt	3 117	1 828	1 289	3,6	3,6	3,7
Under 1 år	315	161	154	6,2	6,9	5,6
1-5 år	1 305	862	443	3,2	3,0	3,6
6-12 år	826	466	360	3,2	3,2	3,2
13-15 år	357	194	163	3,2	3,2	3,3
16-17 år	314	145	169	4,4	5,1	3,8
Lillehammer i alt.....	526	309	217	3,6	3,3	4,0
Under 1 år	53	24	29	7,0	7,0	7,0
1-5 år	219	162	57	3,0	3,0	3,1
6-12 år	155	75	80	3,1	2,9	3,4
13-15 år	50	23	27	3,4	3,4	3,4
16-17 år	49	25	24	4,2	3,5	5,0
Gjøvik i alt	393	229	164	2,8	2,6	3,1
Under 1 år	22	16	6	4,7	4,9	4,2
1-5 år	159	103	56	2,4	2,2	2,7
6-12 år	121	72	49	2,8	2,5	3,3
13-15 år	42	18	24	3,1	3,5	2,8
16-17 år	49	20	29	3,2	2,8	3,5
Dovre i alt	57	34	23	6,1	7,5	4,0
Under 1 år	5	-	5	5,6	.	5,6
1-5 år	18	12	6	3,3	2,3	5,3
6-12 år	12	8	4	3,8	4,5	2,3
13-15 år	10	4	6	4,2	5,5	3,3
16-17 år	12	10	2	14,5	17,1	1,5
Lesja i alt	36	22	14	3,0	3,2	2,7
Under 1 år	1	-	1	7,0	.	7,0
1-5 år	13	7	6	2,3	2,9	1,7
6-12 år	11	8	3	2,7	2,3	4,0
13-15 år	7	4	3	3,9	5,3	2,0
16-17 år	4	3	1	3,8	4,0	3,0
Skjåk i alt	31	11	20	3,2	3,2	3,3
Under 1 år	3	-	3	2,7	.	2,7
1-5 år	10	2	8	4,3	3,5	4,5
6-12 år	11	6	5	3,0	3,3	2,6
13-15 år	4	1	3	2,5	3,0	2,3
16-17 år	3	2	1	2,0	2,5	1,0
Lom i alt	44	25	19	3,6	4,0	2,9
Under 1 år	1	1	-	3,0	3,0	.
1-5 år	18	10	8	1,9	1,8	2,0
6-12 år	13	9	4	5,7	7,4	1,8
13-15 år	6	2	4	4,7	1,5	6,3
16-17 år	6	3	3	3,0	3,3	2,7
Vågå i alt	51	30	21	5,3	5,9	4,4
Under 1 år	10	5	5	9,8	11,8	7,8
1-5 år	13	7	6	3,7	5,1	2,0
6-12 år	10	6	4	1,8	1,3	2,5
13-15 år	8	6	2	2,3	2,2	2,5
16-17 år	10	6	4	8,7	10,2	6,5
Nord-Fron i alt	99	53	46	2,9	3,1	2,7
Under 1 år	11	8	3	7,2	8,6	3,3
1-5 år	29	15	14	1,9	2,1	1,6
6-12 år	22	9	13	3,7	4,4	3,2
13-15 år	34	21	13	1,7	1,2	2,5
16-17 år	3	-	3	6,0	.	6,0

3.2. Utskrivninger og liggedager, etter kjønn, alder og kommune. 1995
 (forts.)

Kommune og alder	Utskrivninger			Liggedager pr. utskriving		
	Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Sel i alt	142	90	52	3,9	4,0	3,8
Under 1 år	16	8	8	5,5	3,9	7,1
1-5 år	80	53	27	3,8	4,1	3,0
6-12 år	29	20	9	4,1	4,3	3,7
13-15 år	7	5	2	2,0	1,4	3,5
16-17 år	10	4	6	3,6	4,8	2,8
Sør-Fron i alt	59	38	21	3,8	3,6	4,1
Under 1 år	4	2	2	8,8	2,5	15,0
1-5 år	19	13	6	3,3	2,2	5,5
6-12 år	23	19	4	4,6	5,2	1,8
13-15 år	8	4	4	1,9	1,5	2,3
16-17 år	5	-	5	1,6	.	1,6
Ringebu i alt	76	34	42	2,9	2,3	3,5
Under 1 år	3	1	2	3,7	5,0	3,0
1-5 år	35	20	15	2,1	1,8	2,4
6-12 år	30	10	20	3,9	2,2	4,8
13-15 år	5	2	3	1,4	1,5	1,3
16-17 år	3	1	2	5,3	12,0	2,0
Øyer i alt	105	68	37	6,3	4,2	10,2
Under 1 år	9	5	4	3,3	1,4	5,8
1-5 år	63	45	18	7,6	4,0	16,5
6-12 år	20	10	10	6,1	7,8	4,4
13-15 år	7	5	2	2,1	2,6	1,0
16-17 år	6	3	3	3,3	2,7	4,0
Gausdal i alt	117	57	60	3,9	3,1	4,5
Under 1 år	24	7	17	6,1	4,7	6,7
1-5 år	34	27	7	3,1	3,3	2,1
6-12 år	27	9	18	4,4	2,2	5,6
13-15 år	18	10	8	2,2	2,0	2,4
16-17 år	14	4	10	2,9	4,3	2,4
Østre Toten i alt	214	140	74	3,9	4,4	2,9
Under 1 år	14	11	3	9,6	10,7	5,3
1-5 år	91	60	31	3,2	3,6	2,4
6-12 år	60	37	23	3,2	3,6	2,4
13-15 år	30	22	8	4,2	3,9	5,3
16-17 år	19	10	9	4,7	6,1	3,2
Vestre Toten i alt	206	132	74	2,8	2,6	3,0
Under 1 år	14	10	4	3,9	2,3	8,0
1-5 år	103	72	31	2,5	2,9	1,7
6-12 år	44	29	15	2,6	2,0	3,9
13-15 år	21	13	8	2,5	3,1	1,6
16-17 år	24	8	16	3,5	2,5	4,1
Jevnaker i alt	141	72	69	3,9	4,0	3,7
Under 1 år	41	17	24	5,6	8,9	3,2
1-5 år	61	35	26	3,5	2,3	5,2
6-12 år	26	17	9	2,5	2,8	1,8
13-15 år	5	1	4	2,6	2,0	2,8
16-17 år	8	2	6	2,8	2,0	3,0
Lunner i alt	122	75	47	3,5	3,6	3,4
Under 1 år	10	7	3	7,9	6,3	11,7
1-5 år	44	29	15	3,0	3,0	3,1
6-12 år	39	21	18	2,7	2,6	2,8
13-15 år	16	7	9	3,6	5,7	1,9
16-17 år	13	11	2	4,4	4,0	6,5

3.2. Utskrivninger og liggedager, etter kjønn, alder og kommune. 1995
(forts.)

Kommune og alder	Utskrivninger			Liggedager pr. utskriving		
	Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Gran i alt	172	94	78	4,9	4,1	5,9
Under 1 år	25	16	9	6,0	5,1	7,8
1-5 år	71	31	40	3,8	2,3	4,9
6-12 år	37	25	12	3,5	4,0	2,5
13-15 år	21	13	8	7,3	5,5	10,3
16-17 år	18	9	9	7,8	6,4	9,1
Søndre Land i alt	102	56	46	3,0	3,2	2,7
Under 1 år	14	4	10	4,3	8,8	2,5
1-5 år	39	27	12	2,2	2,3	2,1
6-12 år	22	8	14	2,6	2,1	2,9
13-15 år	11	7	4	2,9	2,3	4,0
16-17 år	16	10	6	4,2	4,8	3,2
Nordre Land i alt	97	56	41	2,7	2,5	2,9
Under 1 år	10	3	7	3,9	4,0	3,9
1-5 år	36	26	10	2,9	2,6	3,5
6-12 år	30	18	12	1,8	1,8	1,9
13-15 år	9	5	4	3,7	3,0	4,5
16-17 år	12	4	8	2,5	3,5	2,0
Sør-Aurdal i alt	66	42	24	3,0	3,2	2,8
Under 1 år	7	7	-	1,9	1,9	,
1-5 år	29	18	11	3,6	4,2	2,6
6-12 år	16	10	6	2,1	1,9	2,5
13-15 år	6	4	2	2,8	2,8	3,0
16-17 år	8	3	5	3,8	4,7	3,2
Etnedal i alt	15	10	5	12,0	16,4	3,2
Under 1 år	4	2	2	37,5	71,0	4,0
1-5 år	9	7	2	2,9	3,0	2,5
6-12 år	-	-	-	.	.	.
13-15 år	2	1	1	2,0	1,0	3,0
16-17 år	-	-	-	.	.	.
Nord-Aurdal i alt	102	59	43	2,7	2,8	2,6
Under 1 år	9	5	4	3,9	4,8	2,8
1-5 år	39	27	12	2,7	3,0	1,9
6-12 år	28	16	12	2,3	2,6	1,8
13-15 år	12	6	6	2,5	1,7	3,3
16-17 år	14	5	9	3,3	2,0	4,0
Vestre Slidre i alt	37	20	17	3,9	5,4	2,2
Under 1 år	2	2	-	4,5	4,5	.
1-5 år	11	7	4	3,5	4,4	2,0
6-12 år	13	7	6	3,8	4,3	3,2
13-15 år	7	3	4	5,3	9,7	2,0
16-17 år	4	1	3	3,0	9,0	1,0
Øystre Slidre i alt	56	40	16	3,3	3,7	2,4
Under 1 år	2	-	2	2,5	.	2,5
1-5 år	41	32	9	3,7	4,1	2,6
6-12 år	9	6	3	2,0	2,0	2,0
13-15 år	4	2	2	2,8	3,0	2,5
16-17 år	-	-	-	.	.	.
Vang i alt	51	32	19	3,1	3,7	2,1
Under 1 år	1	-	1	1,0	.	1,0
1-5 år	21	15	6	1,9	1,8	2,2
6-12 år	18	11	7	5,4	7,4	2,4
13-15 år	7	5	2	2,0	1,8	2,5
16-17 år	4	1	3	1,3	1,0	1,3

Kilde: Pasientstatistikk, SSB.

Lav spedbarnsdødelighet

Tabell 3.3 viser hvor mange barn og unge som døde i 1995, med tall for landet og for hvert fylke.

Det var færre døde 1-17-åringer til sammen enn 0-åringer. Selv om antall døde under ett år var 244, var spedbarnsdødeligheten i 1995 på rekordlavt nivå, 4,0 døde pr. 1 000 levendefødte.

På landsbasis døde 76 1-5-åringer, 48 6-12-åringer og 100 13-17-åringer dette året.

3.3. Døde, etter alder. Fylke. 1995

	Alder				
	0-17 år	0 år	1-5 år	6-12 år	13-17 år
Hele landet	468	244	76	48	100
Østfold	28	6	8	4	10
Akershus	34	16	7	2	9
Oslo	52	33	5	5	9
Hedmark	21	14	-	1	6
Oppland	13	11	-	1	1
Buskerud	25	11	5	2	7
Vestfold	17	5	4	5	3
Telemark	19	9	2	5	3
Aust-Agder	10	4	-	-	6
Vest-Agder	16	7	5	3	1
Rogaland	36	21	4	3	8
Hordaland	46	23	9	4	10
Sogn og Fjordane	11	2	4	1	4
Møre og Romsdal	27	17	5	2	3
Sør-Trøndelag	28	16	6	-	6
Nord-Trøndelag	14	6	3	2	3
Nordland	34	21	5	4	4
Troms	21	10	1	3	7
Finnmark	16	12	3	1	-

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Tabell 3.4 inneholder tall for døde under ett år i fylkene de siste 10 årene. Tallene er hentet fra helsestatistikken. Befolkningsstatistikken (se rater for spedbarnsdødelighet nedenfor) avviker noe i forhold til helsestatistikken.

På landsbasis har antall dødsfall i første leveår gått nedover de siste 10 årene. Perioden hadde en topp i 1988 med forholdsvis mange dødsfall, mens 1993 var året med færrest dødsfall for barn under ett år. For fylkene er det imidlertid til dels store variasjoner, både fra fylke til fylke og fra år til år. Det er ingen entydig trend med hensyn til oppgang eller nedgang fra år til år innen de enkelte fylker.

I 1994 døde 314 spedbarn i første leveår. 44 av disse dødsfallene, eller 14 prosent, skjedde i Oslo. Akershus hadde nest flest dødsfall blant barn under ett år, fulgt av Nordland og Rogaland. Færrest spedbarnsdødsfall var det i Sogn og Fjordane, med 3 dødsfall eller 1 prosent. Finnmark, Agderfylkene og Nord-Trøndelag hadde 7-8 dødsfall blant 0-åringer.

Spedbarnsdødeligheten var 5,2 pr. 1 000 levendefødte på landsbasis i 1994. I 1995 og 1996 sank spedbarnsdødeligheten til rekordlave 4,0 pr. 1 000 levendefødte. Antall døde under ett år pr. 1 000 levendefødte har sunket hvert år siden 1987.

I femårsperioden 1991-1995 var gjennomsnittlig spedbarnsdødelighet 5,2 pr. 1 000 levendefødte. Av fylkene hadde Sogn og Fjordane og Vestfold færrest døde under ett år med henholdsvis 3,5 og 3,7. Finnmark, med 9,5,

Spedbarnsdødelighet = døde under ett år pr. 1 000 levendefødte.

3.4. Dødsfall i første leveår. Fylke. 1986-1994

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Hele landet	416	455	477	468	428	387	353	305	314
Østfold	18	14	24	18	19	22	16	12	19
Akershus	26	32	39	46	51	29	30	28	32
Oslo	48	43	63	47	54	50	36	40	44
Hedmark	17	16	14	16	7	17	17	10	12
Oppland	9	20	17	15	18	23	10	9	14
Buskerud	14	24	35	22	21	22	16	17	19
Vestfold	19	17	20	20	12	10	7	10	15
Telemark	20	16	10	16	14	10	10	6	8
Aust-Agder	11	8	14	16	17	11	5	11	7
Vest-Agder	20	21	22	14	22	8	15	9	14
Rogaland	55	39	52	57	25	28	43	29	27
Hordaland	37	63	53	45	37	33	37	32	16
Sogn og Fjordane	5	8	10	13	9	7	7	8	3
Møre og Romsdal	18	25	19	22	25	24	19	19	19
Sør-Trøndelag	29	22	30	31	20	27	27	18	12
Nord-Trøndelag	16	15	11	17	21	11	10	11	8
Nordland	17	39	21	22	27	21	24	16	28
Troms	21	21	19	18	21	14	12	9	10
Finnmark	16	12	4	13	8	20	12	11	7

Kilde: Helsestatistikk, SSB

hadde flest døde under ett år. Oppland hadde en gjennomsnittlig spedbarnsdødelighet på 6,2 pr. 1 000 levende fødte i femårsperioden. Tallene viser ellers ikke noe klart geografisk mønster for utviklingen i spedbarnsdødeligheten de siste tiårene (mer informasjon i Ukens statistikk nr. 34/96, SSB).

Kreft krever barneliv

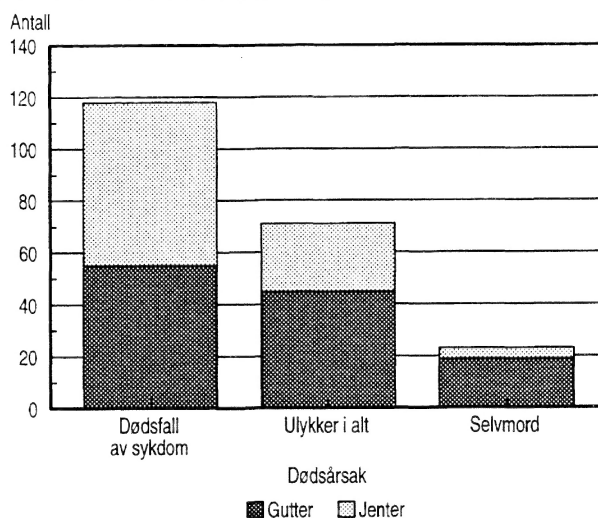
Tabell 3.5 viser dødstall på landsbasis for barn 1-17 år i 1994. Alderen er delt i tre grupper, og det gis tall for hvert kjønn. Opplysningene dekker årsaken til dødsfallet, med sykdom eller voldsomme dødsfall som hovedgrupperinger.

Av totalt 213 dødsfall blant barn i alderen 1 til og med 17 år var det flere gutter (119) enn jenter (94) som døde.

Blant guttene var det flere som døde i et «voldsomt dødsfall» enn som døde på grunn av sykdom. Blant jentene var det derimot flest som døde som følge av sykdom.

Ondartede svulster, eller kreft, var den sykdommen som krevde flest barneliv. Halvparten av jentene som døde av kreft, var 6-12 år gamle. Hovedtyngden av guttene som døde av ondartede svulster, dekket et større aldersspenn (6-17 år). I 1994 ble det for øvrig meldt om 133 nye tilfeller av kreft i aldersgruppen 0-14 år og 194 nye tilfeller av kreft hos barn og unge under 20 år.

Figur 3.1. Dødsfall blant personer 1-17 år, etter kjønn og dødsårsak, 1994

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

Medfødte misdannelser var den nest vanligste dødsårsaken i gruppen «Dødsfall av sykdom» i 1994, med flest dødsfall i den yngste aldersgruppen.

Mens de voldsomme dødsfallene blant guttene i hovedsak skjedde med 13-17-åringene, var 1-5-åringene som var mest utsatt blant jentene. Ulykkene, og da særlig trafikkulykker, krevde flest barneliv i denne kategorien. I snitt druknet én gutt hver måned i 1994, mot fem jenter i løpet av hele året.

3.5. Dødsfall blant personer 1-17 år, etter kjønn og underliggende dødsårsak, 1994

ICD-9	Dødsårsak	Gutter				Jenter			
		I alt	1-5 år	6-12 år	13-17 år	I alt	1-5 år	6-12 år	13-17 år
I alt		119	30	33	56	94	43	25	26
001-799	Dødsfall av sykdom	55	22	18	15	63	30	17	16
036	Meningokokkinfeksjoner	5	3	1	1	3	3	-	-
001-035, 037-139	Alle andre infeksjøsø og parasittære sykdommer	3	2	-	1	2	-	-	2
140-209	Ondartede svulster	17	3	7	7	12	3	6	3
320-322	Meningitt	1	1	-	-	2	2	-	-
323-389	Andre sykdommer i nervesystemet og sanseorganene	2	1	-	1	9	-	5	4
390-459	Sykdommer i sirkulasjonsorganene	3	2	-	1	9	2	3	4
560-519	Sykdommer i åndedretsorganene	-	-	-	-	3	2	1	-
740-757	Medfødte misdannelser	12	6	4	2	9	8	-	1
RES.001-799	Alle andre sykdommer	12	4	6	2	14	10	2	2
E800-E999	Voldsomme dødsfall	64	8	15	41	31	13	8	10
E800-E949	Ulykker i alt	45	8	11	26	26	12	8	6
E810-E819	Trafikkulykker	16	1	5	10	12	2	4	6
E830.0, E832.0, E910	Drukning	12	2	3	7	5	3	2	-
E890-E899	Brann, forbrenning	2	2	-	-	4	3	1	-
E950-E959	Selvmord	19	-	4	15	4	-	-	4
RES.E800-E999	Alle andre voldsomme dødsfall	-	-	-	-	1	1	-	-

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

Selv mord faller i kategorien «voldsomme dødsfall». For 1994 viser tallene at nesten fem ganger så mange gutter som jenter begikk selvmord. Dette er i tråd med tendensen på dette feltet; det er flere menn enn kvinner som tar sitt eget liv. Tallene viser også at selvmordene stort sett forekom i den eldste aldersgruppen. I selvmordsstatistikken er det vanlig å oppgi dødsfall ved selvmord for personer som er 10 år og eldre. Dette kommer av at man beskriver selvmord som en bevisst og villet handling. Denne definisjonen innebærer at barn som ikke forstår konsekvensen av sine handlinger, f.eks. prøver ut noe som han/hun har sett på fjernsyn og dermed mister livet, ikke regnes som en person som har begått eller kan begå selvmord. Tall for dødelighet

av selvmord fra 1951 og framover viser at for begge kjønn er det flere selvmord i aldersgruppen 15-19 år enn i gruppen 10-14 år.

Bilpassasjerer utsatt

Tabell 3.6 tar for seg barn og unge som er skadd eller drept i trafikken i 1996. Fylkestallene uttrykker stedfestingen av ulykken. For eksempel viser tallene for Oppland hvor mange barn og unge som ble skadd eller drept på ferdselsårene i Oppland. Hvorvidt disse personene også var bosatt i Oppland, sies det ingenting om.

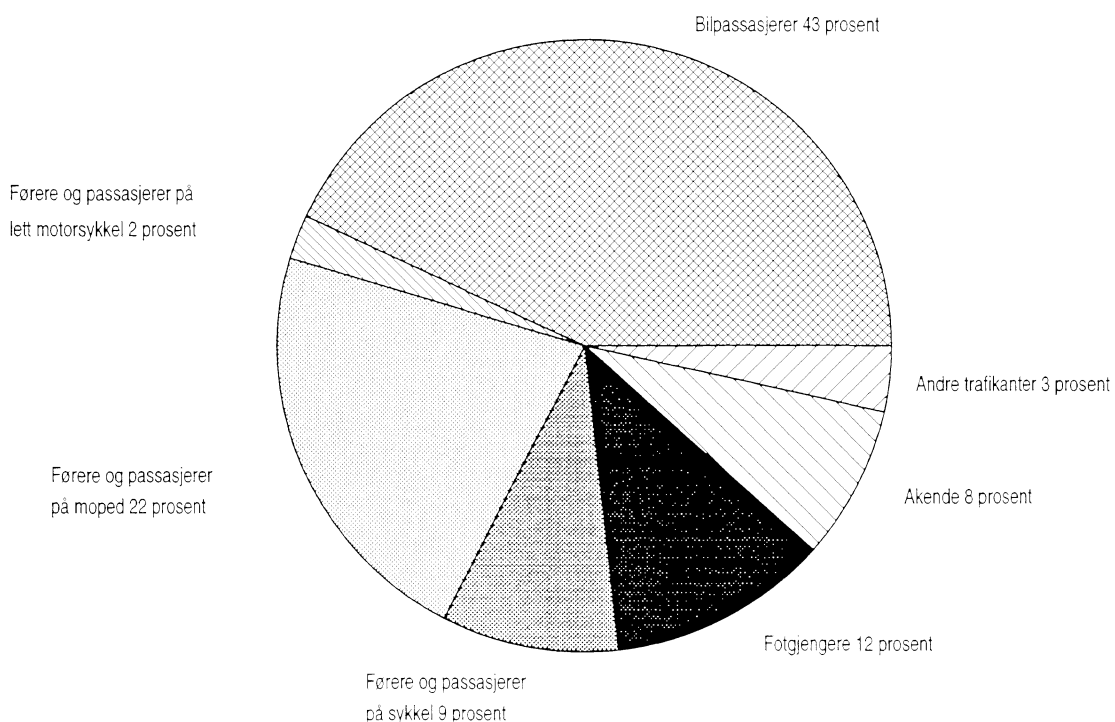
Ingen barn og unge omkom i trafikken i Oppland i 1996.

3.6. Personer drept eller skadd, etter trafikantgruppe og alder. Oppland. 1996

	I alt	Førere og passasjerer på						Andre trafikanter
		Bilpassasjerer	Lett motorsykel	Moped	Sykel	Fotgjenger	Akende	
Personer drept eller skadd i alt	86	37	2	19	8	10	7	3
0-5 år	14	7	-	-	-	4	2	1
6-12 år	24	12	-	-	5	4	2	1
13-17 år	48	18	2	19	3	2	3	1
Personer drept i alt	-	-	-	-	-	-	-	-
0-5 år	-	-	-	-	-	-	-	-
6-12 år	-	-	-	-	-	-	-	-
13-17 år	-	-	-	-	-	-	-	-

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Figur 3.2. Personer 0-17 år drept eller skadd, etter trafikantgruppe. Oppland. 1996

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Statistikken over veitrafikkulykker omfatter bare ulykker med personskade som er meldt til politiet. Ulykkene må ha skjedd på offentlig eller privat vei, gate eller plass som er åpen for alminnelig trafikk. Dette medfører en viss underrapportering siden ikke alle ulykker skjer på disse stedene. Også de mindre alvorlige ulykkene/skadene er underrepresentert i skadetallene.

De fleste av de som ble skadd, var bilpassasjerer. De 86 som ble skadd, utgjorde 4,4 prosent av de skadde eller drepte barn og unge i landet. De yngste fikk skader i 16,3 prosent av ulykkene, mens 6-12-åringene utgjorde 27,9 prosent og 13-17-åringene 55,8 prosent av de skadde i veitrafikkulykkene i fylket.

Gutter skadd på sykkel

Tabell 3.7 viser antall sykklister i alderen 0 til og med 17 år som er blitt skadd eller drept, fordelt på tre aldersgrupper og hvorvidt de har brukt sykkelhjelme eller ikke. Det oppgis også en restgruppe der hjelmbruk eller manglende sådan ikke ble oppgitt. De siste tallene blir ikke kommentert i det følgende, uansett størrelsen på tallet. Statistikken sier ikke noe entydig om virkningen av hjelmbruk; den forteller kun om barna i de registrerte sykkelulykkene har brukt sykkelhjelme eller ikke.

I Oppland var det forholdsvis få skadde/drepte sykklister. Fem av åtte var 6-12-åring, og ingen var yngre.

Det var flere skadde gutter enn jenter. Når det gjelder hjelmbruk, viser tallene at de jentene som ble skadd på sykkel, hadde hjelme, mens blant guttene var det tre med hjelme og to uten.

Flest skadde på besøks-/fritidsreiser

Tabell 3.8 viser antall personer som er blitt drept eller skadd, fordelt på tre aldersgrupper og ferdselsformål.

I Oppland fikk klart flest barn og unge skader i forbindelse med besøks-/fritidsreiser. Av de 86 skadde var det

3.7. Syklister drept eller skadd, etter alder, kjønn og bruk av hjelme. Oppland. 1996

	Alder			
	I alt	0-5 år	6-12 år	13-17 år
Syklister i alt	8	-	5	3
Gutter	6	-	4	2
Uten hjelme	3	-	1	2
Med hjelme	2	-	2	-
Uoppgitt	1	-	1	-
Jenter	2	-	1	1
Uten hjelme	-	-	-	-
Med hjelme	2	-	1	1
Uoppgitt	-	-	-	-

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Sykelulykker er sterkt underrapporterte. Skadene er muligens ikke så omfattende at politiet kommer inn i bildet. For 1991 ble det beregnet at bare 9 prosent av alle sykkelulykker ble fanget opp av den offisielle statistikken. Mer informasjon i NOS Veitrafikkulykker 1995, SSB.

23 prosent som skadet seg under slike reiser. Skoleveien kom på andreplass som skadested. De eldste (13-17-åringene) hadde flest tilskadekomne, bortsett fra når det gjaldt skadde under lek.

3.8. Personer drept eller skadd, etter ferdselsformål og alder. Oppland. 1996

	Ferdelsformål							
	I alt	Til/fra arbeid ¹	I arbeid ¹	Til/fra skole ¹	Til/fra butikk osv. ¹	Besøks-/fritidsreise ¹	Lek ¹	Annet/uoppgitt
Personer drept eller skadd i alt	86	1	1	7	-	20	6	51
0-5 år	14	-	-	-	-	2	2	10
6-12 år	24	-	-	2	-	5	3	14
13-17 år	48	1	1	5	-	13	1	27
Personer drept i alt	-	-	-	-	-	-	-	-
0-5 år	-	-	-	-	-	-	-	-
6-12 år	-	-	-	-	-	-	-	-
13-17 år	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Omfatter ikke passasjerer.

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Det er viktig å merke seg at passasjerer ikke er medregnet i tallet på drepte eller skadde i de seks hovedkategoriene for ferdselsformål. Dette betyr f.eks. at et barn som blir kjørt til skolen og som på veien dit kommer til skade i en kollisjon, ikke regnes med blant «skadde personer, til/fra skole». Grunnen til at passasjerer ikke er regnet med her, er at opplysningene SSB får fra politiet ikke oppgir ferdselsformål for passasjerer. Passasjerer er derimot tatt med i kategorien «annet, uoppsett»; dette er gjort for å kunne kontrollere at totaltallene for alle skadde/drepte i aldersgruppene er korrekte. Denne kategorien vil ikke bli kommentert videre.

Når det gjelder ulykker på vei til eller fra arbeid, eller mens personen er på jobb, er det registrert skadde eller drepte kun for aldersgruppen 13-17 år.

Få aborter i ung alder

Aborthyppigheten varierer mye fra fylke til fylke. Oslo hadde klart høyest hyppighet i aldersgruppen 15-19 år. Vest-Agder hadde færrest svangerskapsavbrudd blant kvinner under 20 år i 1992 og 1993.

I alt 2 569 av 14 909 abortinngrep ble foretatt på kvinner i alderen 15-19 år i 1993.

Barn med funksjonshemminger

Tabell 3.11 viser antall personer pr. 1 000 innbyggere under 18 år som har varige sykdommer.

3.9 Utførte svangerskapsavbrudd, etter kvinnens alder og bostedsfylke, 1993

Bostedsfylke	Alder		
	I alt	-14	15-19
Hele landet	14 909	33	2 569
Østfold	701	6	139
Akershus	1 552	3	296
Oslo	3 171	2	337
Hedmark	567	1	106
Oppland	515	-	109
Buskerud	746	1	124
Vestfold	634	-	114
Telemark	486	-	87
Aust-Agder	193	1	48
Vest-Agder	307	2	49
Rogaland	888	6	179
Hordaland	1 214	-	202
Sogn og Fjordane	238	1	56
Møre og Romsdal	565	3	120
Sør-Trøndelag	928	-	166
Nord-Trøndelag	370	2	79
Nordland	825	2	169
Troms	605	1	111
Finnmark	387	2	78
Utlandet	15	-	-
Uoppsett	2	-	-

Kilde: Ukens statistikk nr. 27/94, SSB.

3.10. Utførte svangerskapsavbrudd etter bostedsfylke. Samlet aborttall og pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år, 1992 og 1993

Bostedsfylke		Samlet aborttall ¹	Svangerskapsavbrudd pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år ²
Hele landet	1992	484	18,9
	1993	477	18,7
Østfold	1992	430	15,0
	1993	425	18,4
Akershus	1992	490	17,4
	1993	496	21,7
Oslo	1992	866	33,2
	1993	847	32,8
Hedmark	1992	488	18,7
	1993	455	17,9
Oppland	1992	434	19,0
	1993	415	18,5
Buskerud	1992	487	18,6
	1993	464	17,0
Vestfold	1992	470	19,2
	1993	450	16,9
Telemark	1992	406	14,8
	1993	437	16,0
Aust-Agder	1992	337	16,7
	1993	277	13,3
Vest-Agder	1992	282	11,2
	1993	291	9,6
Rogaland	1992	334	15,2
	1993	339	15,2
Hordaland	1992	390	15,8
	1993	397	14,4
Sogn og Fjordane	1992	314	16,5
	1993	326	15,6
Møre og Romsdal	1992	361	17,1
	1993	344	14,6
Sør-Trøndelag	1992	446	16,7
	1993	494	20,0
Nord-Trøndelag	1992	436	18,9
	1993	419	18,0
Nordland	1992	526	25,4
	1993	491	21,3
Troms	1992	605	26,3
	1993	525	20,0
Finnmark	1992	527	26,2
	1993	650	32,5

¹ Beregnet antall svangerskapsavbrudd som 1 000 kvinner kommer til å få utført i løpet av hele sin fruktbare periode, gitt kalenderårets abortrater og at ingen kvinner dør før 50-årsalder. ² Svangerskapsavbrudd blant kvinner under 20 år pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år.
Kilde: Ukens statistikk nr. 27/94, SSB.

Når alle varige sykdommer ses under ett, går det fram at det har funnet sted en økning over tid. Av barn og unge var det gruppen 13-17 år som i 1985 hadde den største andelen personer med varige sykdommer (ca. 30 prosent), årstall og alder sett under ett.

Hudsykdommene var de hyppigst forekommende varige sykdommene for barn og unge i 1985. Av 1 000 innbyggere i aldersklassen var det 105 0-17-åringer (eller 10 prosent) som hadde hudsykdommer. Sykdommer i åndedretsorganene fulgte deretter, med sykdommer i nervesystemet og sanseorganene på tredje plass. For alle disse sykdomstypene var det den eldste aldersgruppen som hadde flest tilfeller.

Tallene er fra tre helseundersøkelser. Det vil si at dette er beregninger fra en undersøkelse av et utvalg av befolkningen. Tallene er forholdsvis gamle, men de kan gi et inntrykk av en utvikling.

Helseundersøkelsene omfatter ikke barn på institusjoner. Dette gjør at man mangler informasjon om en gruppe funksjonshemmede.

«Grunnstønad og hjelpestønad kan ytes til den som etter å ha gjennomgått hensiktsmessig behandling fortsatt har varig sykdom, skade eller lyte. Lidelsen anses som varig dersom den antas å vare i to-tre år. ... Grunnstønad ytes når lidelsen medfører varige ekstrautgifter av betydning. Hjelpestønad ytes når lidelsen fører til et varig pleiebehov som innebærer behov for lønnet hjelp eller hjelp fra familien.» (Ot. prp. nr. 29, 1995-96). Se ellers folketrygdloven (lov av 28. februar 1997 nr. 19) som trådte i kraft 1. mai 1997.

I de øvrige kategoriene av varige sykdommer var det mer spredning i forhold til hva som var den mest utsatte aldersgruppen.

23 av 1 000 er stønadmottakere

Tabell 3.12 gir en oversikt over barn og unge som mottok grunn- og/eller hjelpestønad pr. 31.12.1996. Tabellen gir også en oversikt over hvor mange stønadmottakere som hadde allergiske sykdommer som diagnose.

3.11. Andel personer med varige sykdommer pr. 1 000 innbyggere¹

Sykdom og årstall		Alder			
		0-6 år	7-12 år	13-17 år	0-17 år
Alle sykdommer	1968	118	193	183	162
	1975	174	229	257	217
	1985	219	261	306	260
Hudsykdommer	1968	27	33	38	32
	1975	43	57	54	51
	1985	98	96	123	105
Sykdommer i åndedretsorganene	1968	43	65	67	57
	1975	39	38	56	43
	1985	41	58	62	53
Sykdommer i nervesystemet og sanseorganene	1968	17	66	42	40
	1975	26	50	50	41
	1985	40	49	56	48
Medfødte misdannelser	1968	25	18	17	21
	1975	41	48	38	43
	1985	30	30	24	28
Skjelett-muskelsykdommer	1968	1	1	12	7
	1975	6	12	33	16
	1985	5	17	41	20
Symptomer	1968	10	25	19	18
	1975	8	18	27	17
	1985	12	23	20	18
Ulykker	1968	6	18	28	16
	1975	4	8	7	6
	1985	5	6	12	8

¹ I alle undersøkelser ble det spurt om varige eller medfødte lidelser, men i 1968 avgjorde intervjuobjektet selv om lidelsen var kronisk. I senere undersøkelser ble kronisk - ikke-kronisk kodet av Statistisk sentralbyrå ut fra opplysninger om varighet og diagnose.

Kilde: Rapporter 95/11, SSB (Liv Grøtvedt og Liv Belsby: Barns helse. Helseundersøkelsene).

3.12. Personer 0-17 år med grunn- og/eller hjelpestønad. 31. desember 1996

	Grunn- og/eller hjelpestønad pr. 1 000 barn 0-17 år	Allergiske sykdommer pr. 1 000 barn 0-17 år	Både grunn- og hjelpestønad. Absolutte tall	Bare hjelpestønad. Absolutte tall
Hele landet	26,4	7,7	12 751	8 512
Oppland	22,8	6,6	396	337
Lillehammer	25,0	11,0	62	48
Gjøvik	19,4	3,3	52	30
Dovre	15,6	:	4	:
Lesja	9,4	:	:	:
Skjåk	16,4	:	:	4
Lom	8,5	:	4	:
Vågå	18,2	:	9	5
Nord-Fron	22,5	8,3	18	7
Sel	26,8	5,8	20	9
Sør-Fron	22,8	5,7	6	7
Ringebu	23,3	7,1	8	14
Øyer	29,6	13,1	15	15
Gausdal	15,8	5,3	12	5
Østre Toten	20,9	4,8	16	36
Vestre Toten	21,5	4,5	18	31
Jevnaker	19,7	5,3	14	6
Lunner	38,8	12,6	27	43
Gran	26,2	9,0	31	24
Søndre Land	24,1	8,6	19	7
Nordre Land	27,2	10,4	20	15
Sør-Aurdal	17,2	:	6	5
Etnedal	20,6	:	:	3
Nord-Aurdal	17,1	3,0	12	9
Vestre Slidre	18,4	:	5	:
Øystre Slidre	30,7	8,8	10	7
Vang	28,1	:	7	:

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

3.13. Beboere i institusjoner for rusmiddelmisbrukere, etter institusjonstype, kjønn og alder, 1995

Kjønn og alder	Institusjonstype								
	I alt	A-klinikker	Kursteder	Tilsyns- hjem	Verne- hjem	Akutt- institusjon	Kombinerte institusjoner	Bo- og arbeidskollektiv	Andre institusjoner
I alt	2 114	106	43	45	324	41	407	526	622
-17 år	76	-	-	-	-	-	6	30	40
Menn	1 550	77	34	32	292	26	284	373	432
-17 år	43	-	-	-	-	-	4	13	26
Kvinner	516	29	9	13	32	3	113	153	164
-17 år	33	-	-	-	-	-	2	17	14

Kilde: Ukens statistikk nr. 51/52 1996, SSB.

Dette tallet vil være litt for lavt, fordi det mangler diagnose i 10 prosent av tilfellene (Styrings- og informasjonssystemet for helse- og sosialtjenesten i kommunene, 1997).

I Oppland mottok 23 av 1 000 barn og unge i alderen 0-17 år grunn- og/eller hjelpestønad ved utgangen av 1996. Av disse var det 7 pr. 1 000 barn som mottok stønad for diagnosen allergiske sykdommer.

Ca. 400 barn mottok både grunn- og hjelpestønad, mens 340 kun fikk hjelpestønad.

Lom var kommunen med lavest andel stønadsmottakere, med 9 pr. 1 000 barn og unge 0-17 år. Lunner hadde høyest andel mottakere i aldersgruppen, med 39 av 1 000 barn.

Når det gjelder allergiske sykdommer, hadde Øyer høyest andel stønadsmottakere med denne diagnosen

(13,1). Hvis en ser bort fra de ni kommunene der tall ikke kan offentliggjøres (for lave andeler), hadde Nord-Aurdal lavest andel allergikere blant stønadsmottakerne (3,0).

Rusmisbrukere i institusjon

I 1995 var det 2 114 beboere i institusjoner for rusmiddelmisbrukere på landsbasis. Av disse var 76 personer under 18 år; med andre ord var 3,6 prosent av de misbrukerne som hadde plass på institusjon, under myndighetsalder.

Det var flest menn i institusjonene, uansett alder.

De unge misbrukerne bodde i en av tre typer institusjoner: kombinerte institusjoner (6), bo- og arbeidskollektiv (30) og samlekategorien «andre institusjoner» (40). Det var flest jenter i bo- og arbeidskollektiv, mens guttene i størst grad bodde i andre typer institusjoner.

4. Barn og unges lovbrudd

Ungdom begår mindre alvorlige lovbrudd og straffes med forelegg. Simple, grove tyverier og biltyverier er den vanligste hovedforbrytelsen for 15-17-åringene.

Siktede ungdommer

Tabell 4.1 tar for seg siktede for lovbrudd. De siktede er fordelt på fylke, kjønn og alder. Lovbrudd omfatter her både forbrytelser og forseelser. Dette gir mer robuste tall for de aldersgruppene som blir trukket fram her. Men det betyr også at denne tabellen ikke er direkte sammenlignbar med de andre tabellene som dekker kriminalitet, siden de sistnevnte bare tar for seg forbrytelser.

Opplands andel av alle siktede personer i Norge i 1996 er på 3 prosent. Menn var i flertall blant de antatte gjerningspersonene.

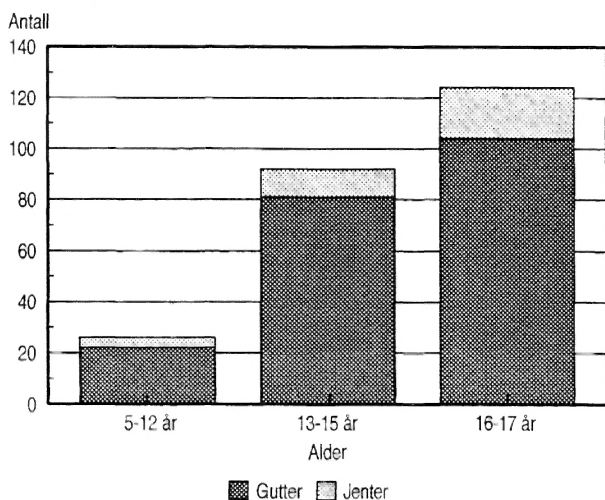
Blant barn og unge i alderen 5 til og med 17 år var det 242 siktede i 1996. Av disse var 124 i aldersgruppen 16-17 år. De siktede 16-17-åringene utgjorde om lag 6 prosent av totalen i fylket.

4.1. Siktede for lovbrudd, etter alder og kjønn. Oppland, 1996

	Siktede			
	I alt	Uoppgift	Menn	Kvinner
I alt	2 029	6	1 723	300
5-12 år	26	-	22	4
13-15 år	92	-	81	11
16-17 år	124	-	104	20
18- år	1 786	5	1 516	265
Uoppgift	1	1	-	-

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

Figur 4.1. Siktede for lovbrudd, etter alder og kjønn. Oppland, 1996

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

SSB setter en nedre grense på 5 år i den publiserte statistikken over siktede. Hvis 5-åringene skulle tas ut som en egen gruppe, ville fylkestallene bli så små at man her har valgt å slå sammen 5-åringene med 6-12-åringene.

Å være siktet innebærer at en person anses som å være gjerningsperson (av politiet). Det finnes ingen nedre aldersgrense for å utføre en kriminell handling, slik at siktede kan være under kriminell fælvalder (15 år). Siktelse sier ikke noe om en ev. reaksjon.

Som for landet som helhet var det flere siktede gutter enn jenter. Det var flest siktede pr. årskull i alderen 16-17 år for både gutter og jenter.

Ungdom får forelegg

Denne tabellen (4.2) viser antall reaksjoner i forbrytelsessaker, fordelt på reaksjonstype og gjerningssted (fylke). Reaksjonene her gjelder for både gutter og jenter, og det er bare 15-17-åringene som er presentert. Tallene gjelder for 1995. Forseelser er utelatt.

For landet som helhet peker forelegg seg ut som hovedreaksjonen i forbrytelsessaker der 15-17-åringene var involvert; av 1 341 reaksjoner var 564 forelegg. Den nest mest vanlige reaksjonen i 1995 var betinget fengsel. Deretter fulgte betinget fengsel kombinert med bot.

I alle fylkene utenom to, var forelegg den mest vanlige reaksjonsformen i forbrytelsessakene. I Aust-Agder forekom betinget fengsel og bot flest ganger, mens betinget fengsel (uten bot) ble idømt flest ganger i Hordaland.

Av fylkene hadde Oslo flest reaksjoner (161), fulgt av Hordaland, Rogaland, og Sør-Trøndelag og Akershus. Finnmark med sine 18 reaksjoner hadde det laveste antallet.

Sett i forhold til innbyggertallet var det 8,43 reaksjoner pr. 1 000 innbyggere i alderen 15-17 år i landet i 1995. Når man tar hensyn til antall innbyggere 15-17 år i fylket, og så ser på antall reaksjoner i forbrytelsessaker, justeres bildet av hvor utbredt kriminelle handlinger er i fylkene. Oslo med 13,38 reaksjoner pr. 1 000 innbyggere i alderen 15-17 år hadde flest reaksjoner. Sør-Trøndelag hadde nest flest reaksjoner, alder og innbyggertall tatt i betraktning. Vest-Agder, Telemark og Østfold fulgte på de neste plassene. Lavest snitt hadde Oppland.

4.2. Reaksjoner i forbrytelsessaker for 15-17-åringer, etter reaksjonens art og gjerningssted. Fylke. 1995.
Absolutte tall og prosent

	Reaksjonens art											Reaksjoner pr. 1 000 innbyggere
	Betinget påtale- unn- latelse	Sam- funns- tjeneste	Fore- legg	Bot ved dom	Straffe- utmåling utsatt	Betinget fengsel	Betinget fengsel og bot	Ubetin- get og betinget fengsel	Ubetin- get og betinget fengsel	Sikring		
	I alt											
	Absolutte tall											
Hele landet	1 341	55	62	564	38	27	253	208	55	78	1	8,43
Østfold	89	-	3	52	2	3	16	7	4	2	-	10,02
Akershus	97	1	6	47	2	1	15	15	4	6	-	6,11
Oslo	161	2	2	77	13	6	31	16	6	8	-	13,38
Hedmark	41	2	2	20	-	5	9	2	-	1	-	6,45
Oppland	32	-	-	14	1	-	7	7	1	2	-	4,87
Buskerud	60	-	2	29	-	2	12	8	1	6	-	7,44
Vestfold	65	1	7	19	2	-	7	18	5	6	-	8,50
Telemark	63	-	3	21	1	-	11	15	5	7	-	10,33
Aust-Agder	26	1	1	1	-	-	3	15	2	3	-	6,17
Vest-Agder	66	3	3	31	1	2	11	8	3	4	-	10,39
Rogaland	106	1	4	50	1	2	26	11	2	9	-	7,08
Hordaland	148	27	6	25	3	1	40	37	4	5	-	9,10
Sogn og Fjordane	37	-	-	22	-	-	4	7	2	2	-	8,35
Møre og Romsdal	60	3	9	21	1	2	7	13	3	-	1	6,06
Sør-Trøndelag	97	9	1	33	4	1	26	9	3	11	-	10,73
Nord-Trøndelag ..	34	1	1	19	2	-	7	2	1	1	-	6,58
Nordland	69	3	1	42	4	1	9	4	4	1	-	7,49
Troms	53	1	10	26	1	-	5	8	2	-	-	9,82
Finnmark	18	-	-	7	-	-	6	2	2	1	-	6,86
Svalbard	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.
Utlandet	8	-	-	5	-	-	-	3	-	-	-	.
Uoppgitt	11	-	1	3	-	1	1	1	1	3	-	.
	Prosent											
Hele landet	100,00	4,10	4,62	42,06	2,83	2,01	18,87	15,51	4,10	5,82	0,07	
Østfold	100,00	-	3,37	58,43	2,25	3,37	17,98	7,87	4,49	2,25	-	
Akershus	100,00	1,03	6,19	48,45	2,06	1,03	15,46	15,46	4,12	6,19	-	
Oslo	100,00	1,24	1,24	47,83	8,07	3,73	19,25	9,94	3,73	4,97	-	
Hedmark	100,00	4,88	4,88	48,78	-	12,20	21,95	4,88	-	2,44	-	
Oppland	100,00	-	-	43,75	3,13	-	21,88	21,88	3,13	6,25	-	
Buskerud	100,00	-	3,33	48,33	-	3,33	20,00	13,33	1,67	10,00	-	
Vestfold	100,00	1,54	10,77	29,23	3,08	-	10,77	27,69	7,69	9,23	-	
Telemark	100,00	-	4,76	33,33	1,59	-	17,46	23,81	7,94	11,11	-	
Aust-Agder	100,00	3,85	3,85	3,85	-	-	11,54	57,69	7,69	11,54	-	
Vest-Agder	100,00	4,55	4,55	46,97	1,52	3,03	16,67	12,12	4,55	6,06	-	
Rogaland	100,00	0,94	3,77	47,17	0,94	1,89	24,53	10,38	1,89	8,49	-	
Hordaland	100,00	18,24	4,05	16,89	2,03	0,68	27,03	25,00	2,70	3,38	-	
Sogn og Fjordane	100,00	-	-	59,46	-	-	10,81	18,92	5,41	5,41	-	
Møre og Romsdal	100,00	5,00	15,00	35,00	1,67	3,33	11,67	21,67	5,00	-	1,67	
Sør-Trøndelag	100,00	9,28	1,03	34,02	4,12	1,03	26,80	9,28	3,09	11,34	-	
Nord-Trøndelag ..	100,00	2,94	2,94	55,88	5,88	-	20,59	5,88	2,94	2,94	-	
Nordland	100,00	4,35	1,45	60,87	5,80	1,45	13,04	5,80	5,80	1,45	-	
Troms	100,00	1,89	18,87	49,06	1,89	-	9,43	15,09	3,77	-	-	
Finnmark	100,00	-	-	38,89	-	-	33,33	11,11	11,11	5,56	-	
Svalbard	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Utlandet	100,00	-	-	62,50	-	-	-	37,50	-	-	-	
Uoppgitt	100,00	-	9,09	27,27	-	9,09	9,09	9,09	9,09	27,27	-	

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

Den prosentvise fordelingen av reaksjonstyper i hvert fylke viser at generelt sett er det forelegg som benyttes oftest. Men det varierer fra fylke til fylke hvor stor andel av reaksjonene i fylket som er av de forskjellige typene. For eksempel lå Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Hordaland, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Finnmark under landsgjennomsnittet for forelegg. Når det gjelder samfunnstjeneste, varierte de fylkesvise andelen mellom 1,03 og 18,87 prosent, med landsgjennomsnittet på 4,62 prosent.

Tyverier på topp

Tabell 4.3 gir bare tall for hele landet. Den viser straffereaksjoner etter type hovedforbrytelse, kjønn og alder. Siden barn og unge er temaet, er det aldersgruppen 15-17 år som er interessant. I tillegg kan kolonnen «I alt» brukes for å se på ungdomsforbryternes andel av alle forbrytelsene som kom inn i rettsystemet.

Tyverier, fordelt på typene simpelt, grovt og brukstyveri av motorkjøretøy, var i flertall mht. forbrytelsestype for

4.3. Reaksjoner i forbrytelsessaker, etter personens kjønn, alder og type hovedforbrytelse. 1995

Type hovedforbrytelse	Begge kjønn						Av dette menn				
	I alt	Alder				Uopp- gitt	I alt	Alder			
		15-17	18-20	21-24	25-			15-17	18-20	21-24	25-
Alle typer forbrytelser	17 600	1 341	2 733	3 370	10 154	2	15 470	1 155	2 461	2 993	8 861
Forbrytelser mot straffeloven											
Forbrytelser mot statens selvstendighet og sikkerhet	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse mot Norges statsforfatning og statsoverhode	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse med hensyn til utøvelsen av statsborgerlige rettigheter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse i den offentlige tjeneste	9	-	-	-	9	-	8	-	-	-	8
Forbrytelse mot den offentlige myndighet	287	19	41	63	164	-	253	12	36	58	147
Vold mot offentlig tjenestemann	256	19	35	56	146	-	225	12	32	51	130
Forbrytelse mot den alminnelige orden og fred	194	12	34	39	109	-	189	12	33	39	105
Innbrudd	192	12	34	39	107	-	188	12	33	39	104
Allmennfarlig forbrytelse	2 368	88	296	486	1 497	1	2 005	70	240	425	1 270
Narkotikaforbrytelse	2 060	84	276	442	1 257	1	1 728	66	224	387	1 051
Grov narkotikaforbrytelse	302	4	20	43	235	-	271	4	16	37	214
Falsk forklaring	74	5	9	15	45	-	58	3	6	13	36
Falsk anklage	41	6	5	11	19	-	32	6	5	9	12
Pengefalsk	4	-	-	-	4	-	4	-	-	-	4
Dokumentfalsk	635	75	71	102	387	-	453	44	57	77	275
Forbrytelse mot sedeligheten	344	18	24	48	254	-	336	17	23	48	248
Voldtekt	36	6	2	4	24	-	36	6	2	4	24
Utuktig omgang med barn under 14 år	65	6	7	7	45	-	64	5	7	7	45
Forbrytelse mht. familieforhold	4	-	-	-	4	-	4	-	-	-	4
Forbrytelse mot den personlige frihet	350	14	36	45	255	-	337	11	34	43	249
Forbrytelse mot liv, legeme og helse	2 391	217	459	501	1 214	-	2 274	197	437	472	1 168
Grov legemsbeskadigelse	2	-	1	1	-	-	2	-	1	1	-
Drap	38	5	3	3	27	-	36	5	3	3	25
Uaktsomt drap	38	-	11	10	17	-	36	-	11	10	15
Ærekrenkelse	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
Underslag	333	2	15	34	282	-	259	1	11	22	225
Tyveri	4 537	558	941	975	2 063	-	4 141	514	872	903	1 852
Simpelt tyveri	1 286	138	224	263	661	-	1 084	122	205	228	529
Grovt tyveri	2 784	319	620	603	1 242	-	2 614	297	576	570	1 171
Brukstyveri av motorkjøretøy	457	100	97	104	156	-	434	94	91	100	149
Utpressing og ran	173	25	33	38	77	-	159	24	31	33	71
Ran	108	19	21	21	47	-	98	18	19	17	44
Grovt ran	62	6	12	17	27	-	58	6	12	16	24
Bedrageri og utroskap	1 384	8	114	251	1 011	-	1 027	7	85	186	749
Forbrytelse i gjeldsforhold	339	-	-	9	330	-	308	-	-	9	299
Skadeverk	697	119	155	138	285	-	648	106	147	135	260
Åger og lykkespill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse i sjøfartsforhold	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Heleri og etterfølgende bistand	931	57	123	177	574	-	815	48	112	155	500
Forbrytelser utenfor straffeloven											
Narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv.	1 735	117	332	371	915	-	1 431	82	287	299	763
Forbrytelse mot ligningsloven	324	-	1	5	318	-	297	-	1	5	291
Forbrytelse mot den militære straffelov	168	-	44	56	68	-	167	-	44	56	67
Annen forbrytelse utenfor straffeloven ..	276	1	-	6	268	1	264	1	-	6	257

Kilde: NOS Kriminalstatistikk 1995, SSB.

aldersgruppen 15-17 år. Som nummer to på listen over flest hovedforbrytelser var forbrytelse mot liv, legeme og helse. Deretter fulgte skadeverk, narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv. og allmennfarlige forbrytelser (narkotikaforbrytelser). Av de fem nevnte er

fire brudd på straffeloven, mens narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv. ligger utenfor straffeloven.

Kjønnfordelingen viser at det i hovedsak var gutter som fikk straffereaksjoner i denne aldersgruppen.

5. Barn og unges fritid

Barn og unge har en aktiv fritid. Fritidssystemene er varierte, men det finnes klare «vinnere». Kino og bøker, idrett og musikk fenger mange. Fjernsynet har også en framtreddende plass i barn og unges hverdag.

Hovedvekten av tabellene i denne delen dekker kultur og massemedia. Massemedier finnes i både trykte og elektroniske varianter, og i undersøkelsene inngår aviser, tidsskrifter, ukeblad, tegneserieblad, bøker, plater/kassetter/CD-er, video, radio, fjernsyn og hjemme-PC. Kultur favner vidt, og her er disse tilbudene tatt med: kino, teater/musikal/revy, opera/operette, ballett-/dancesforestilling, konserter (klassisk og populærmusikk), kunstutstilling, museum, folkebibliotek og idrettsarrangement.

Der annet ikke er angitt, er tallene hentet fra kultur- og mediebruksundersøkelsene som SSB gjennomførte i 1991, 1994 og 1996. Undersøkelsene er utvalgsundersøkelser, dvs. at en tilfeldig gruppe personer er blitt bedt om å svare på spørsmål. I dette heftet er i tillegg svarene til personer i en viss alder valgt ut. Dette fører til at funnene bare kan presenteres på landsnivå.

5.1. Andel ferieturer med barn som reisefølge 1992/93¹. Prosent

	Antall ferieturer totalt	Av dette sammen med barn
Alle	2576	34
Kjønn		
Mann	1220	33
Kvinne	1356	34
Alder		
16-24 år	443	4
25-44 år	1132	58
45-66 år	787	23
Familiefase		
Enslig forsørger	77	69
Par, yngste barn 0-6 år	482	82
Par, yngste barn 7-19 år	440	73
Landsdel		
Akershus/Oslo	687	30
Buskerud/Oppland/Hedmark ..	287	31
Østfold/Vestfold	221	33
Telemark/Agder	238	35
Vestlandet	708	35
Trøndelag	210	42
Nord-Norge	225	35

¹ Dette er et utdrag av tabellen på side 23 i Rapport 94/6. Kilde: Rapport 94/6, SSB.

Barn som reisefølge

Tabell 5.1 sier indirekte noe om barn. Den forteller noe om ferieforhold for barn og unge. Det skiller ikke mellom ulike aldersgrupper barn i denne sammenheng.

I 1992/93 var det barn med som reisefølge på én tredjedel av ferieturene som ble foretatt av nordmenn i alderen 16-79 år.

Personer med foreldreansvar tok barn med seg på 70-80 prosent av ferieturene. Det var særlig par med yngre barn som hadde barn som reisefølge på ferieturer.

Landsdelene skiller seg ikke nevneverdig fra hverandre, når det gjelder hvorvidt barn var reisefølge på ferie. Det er imidlertid ett unntak; Trøndelag skilte seg ut med en andel på over 40 prosent.

Kino, bøker og idrett på topp

Kino, bibliotek og idrett peker seg ut som klare «vinnere» når det gjelder hvilke kulturtilbud barn og unge benytter seg av. Prosentandelene for disse tre aktivitetene ligger høyt over prosentandelene for de øvrige tilbudene.

Det er i den eller de to eldste aldersgruppene at flest har gått på kino, bibliotek, teater, opera, ballett, kunstutstilling, populærmusikkonsert, museum og idrettsarrangement.

Generelt sett benytter barn og unge seg i større grad av alle kulturtilbudene enn gjennomsnittet for befolkningen.

16-17-åringene har gjennomsnittlig gått på kino og vært på bibliotek én gang i måneden, mens 13-15-åringene har tilsvarende besøksfrekvens på idrettsarrangement.

I det hele tatt er det kino, bibliotek og idrettsarrangement som i tillegg til å være de aktivitetene som flest benytter seg av, er de aktivitetene som også blir oppsøkt oftest.

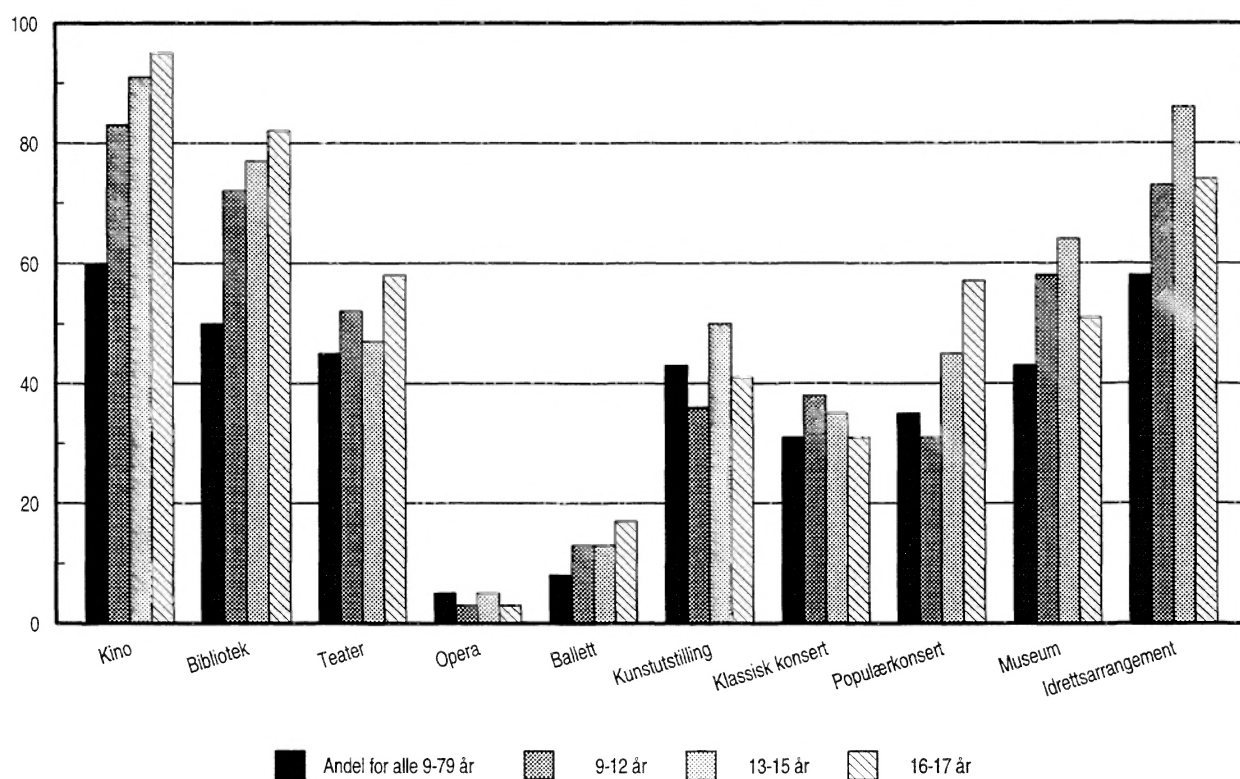
For alle aldersgruppene er biblioteket det tilbudet som gjennomgående er blitt benyttet ofte de siste 12 månedene. Mens 9-12-åringene oftest har vært på biblioteket, eller vært tilskuere på et idrettsarrangement og vært på kino, i den rekkefølgen, har 13-15-åringene vært på idrettsstevne mer enn 12 ganger, på biblioteket i underkant av 12 ganger og 6 ganger på kino. Ungdom 16-17 år har så vidt benyttet biblioteket flere ganger

5.2. Andel som har benyttet ulike kulturtilbud og antall ganger de er benyttet siste 12 måneder, etter alder, 1991 og 1994

	Kino	Bibliotek	Teater	Opera	Ballett	Kunst- utstilling	Klassisk- konsert	Populær- konsert	Museum	Idretts- arrangement
Andel for alle 9-79 år	60	50	45	5	8	43	31	35	43	58
Av dette										
9-12 år	83	72	52	3	13	36	38	31	58	73
13-15 år	91	77	47	5	13	50	35	45	64	86
16-17 år	95	82	58	3	17	41	31	57	51	74
Antall for alle 9-79 år	4,3	5,3	1,1	0,1	0,2	1,5	1,0	1,3	1,1	6,4
Av dette										
9-12 år	3,9	9,0	1,0	0,0	0,4	0,6	1,1	0,6	1,5	6,4
13-15 år	6,0	11,7	0,9	0,1	0,2	0,9	0,9	1,2	1,6	12,3
16-17 år	12,0	12,2	1,8	0,0	0,3	0,9	1,2	2,2	1,0	10,5

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1991 og 1994, SSB.

Figur 5.1. Andel som har benyttet ulike kulturtilbud siste 12 måneder, 1991 og 1994

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1991 og 1994, SSB.

enn kinotilbudet, mens de har vært tilskuere på idrettsarrangement 10,5 ganger i løpet av det siste året.

De andre kulturtilbudene har vesentlig lavere oppmøte; de benyttes sjelden mer enn én til to ganger i året. Opera og ballett skårer lavest på oppmøteprosenten i alle aldersgruppene. Etter «tre-på-topp»-aktivitetene er det museumsbesøk som oftest er benyttet av 9-15-åringene, mens 16-17-åringene går på populærkonsert.

Kulturbruk henger sammen med kulturtilbud; tilgjengeligheten varierer i Norge, avhengig av hva slags tilbud det er snakk om og hvor i landet man bor.

Musikk som hobby

Musikk er den store vinneren når det gjelder barn og unges egne aktiviteter innen kulturområdet. I forhold til gjennomsnittet for befolkningen ligger barn og unges andel klart over mht. både å spille et instrument og å være med i kor/orkester/sang-/musikkgruppe. Mens det i befolkningen (9-79 år) er 13 prosent som spiller instrument, er det 51 prosent av 9-12-åringene som gjør det. Blant 13-15-åringene er det 29 prosent som spiller et instrument, og blant 16-17-åringene er prosentandelen 25 (dvs. 1 av 4). Selv om andelen for alle aldersgruppene ligger godt over befolkningen generelt, ser vi også at tendensen er synkende med økende alder.

5.3. Andel med egne aktiviteter innen kulturområdet, etter alder, 1991 og 1994. Prosent

	Med i teater-/ revygruppe	Spiller instrument regelmessig	Med i kor/orkester/ sang-/musikkgruppe	Driver med kunst/kunst- håndverk på fritiden	Antall spurte
Alle 9-79 år	2	13	9	14	4002
Av dette					
9-12 år	2	51	26	13	246
13-15 år	5	29	18	15	197
16-17 år	8	25	23	12	121

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen, SSB.

5.4. Andel som spiller ulike instrumenter blant dem som kan spille, etter alder, 1994. Prosent

	Blokk- fløyte	Andre treblå- sere	Trom- pet, kor- nett	Andre mes- sing- blå- sere	Piano	Ei-orgel, syn- thesi- zer	Andre tan- gent- instru- menter	Gitar	Andre stren- gein- stru- menter	Fiolin, fele	Andre stry- kere	Trekk- spill, to- rader o.l.	Trom- mer, slag- verk	Andre instru- men- ter	Antall spurte
9-12 år ..	65	8	8	11	30	12	7	7	0	6	0	2	5	1	104
13-17 år ..	39	4	6	7	41	16	2	38	5	6	0	2	10	4	108

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Når det gjelder å drive med kunst og kunsthåndverk på fritiden, skiller ikke barn og unge seg fra resten av befolkningen. Ellers er det flere ungdommer, sett i forhold til befolkningen, som er med i teater-/revygruppe.

Piano, blokkfløyte og gitar populære

Ved å begrense seg til å se på dem som spiller et instrument, kan man få et inntrykk av hvilke instrumenter det er mest vanlig å kunne spille på.

Blokkfløyte og piano peker seg ut som instrumenter som hvert tredje barn eller flere i hver aldersgruppe kan spille. To tredjedeler av alle 9-12-åringene spiller blokkfløyte. Dette kan ses i sammenheng med musikkundervisningen i skolen. Det er også ca. 40 prosent av 13-17-åringene som spiller dette instrumentet.

Det er mest vanlig å spille piano i den eldste aldersgruppen, men forskjellen i forhold til blokkfløyte og gitar er ikke stor (41 mot 39 og 38 prosent). Det å spille gitar ser ut til å være et klart ungdomsfenomen; 38 prosent av 13-17-åringene spiller gitar, mot 7 prosent av 9-12-åringene. For alle mellom 9 og 79 år er andelen gitarspillere 32 prosent (mer informasjon i Statistiske analyser 13/96, SSB).

De typiske korpsinstrumentene er det klart færre som spiller på, sammenlignet med blokkfløyte og piano.

Fiolin- og trompetspill er like utbredt blant 13-17-åringene (med 6 prosent), mens trommer er noe mer populært med 10 prosent.

Musikkskoler

Kommunale driftsutgifter til musikkskoler varierer. Under kommenteres bare fylkestall i forhold til landstall.

Barn og unge. Aktuell statistikk

5.5. Driftsutgifter i 1 000 kroner for musikk-skoler. Kommune¹. 1995

Driftsutgifter i 1 000 kr

Hele landet	501 842
Oppland	17 107
Lillehammer	3 279
Gjøvik	3 149
Dovre	296
Lesja	189
Skjåk	632
Lom	420
Vågå	459
Sel	605
Øyer	796
Østre Toten	1 544
Gran	965
Søndre Land	751
Sør-Aurdal	535
Nord-Aurdal	1 663
Vestre Slidre	732
Øystre Slidre	533
Vang	559

¹De kommunene som mangler i oversikten, har ikke ført driftsutgifter for musikkskoler for 1995.

Kilde: Offentlige finanser og kredittmarksstatistikk, SSB.

Utgiftene bør ses i sammenheng med antall barn og unge bosatt i kommunen/fylket.

Rogaland og Hordaland har størst utgifter til drift av musikkskoler, med over 11 prosent av totalbeløpet hver. Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal bruker hver ca. 9 prosent av «landsbudsjettet» til musikkskoler. Øst-

fold, Aust-Agder og Finnmark har de laveste driftsutgiftene. I synkende rekkefølge plasserer de andre fylkene seg slik: Akershus, Nordland, Nord-Trøndelag, Troms, Sogn og Fjordane, Hedmark, Telemark, Oppland, Vest-Agder, Oslo, Buskerud og Vestfold.

Jentene aktive biblioteksgjengere

Jenter er mer aktive biblioteksgjengere enn gutter, målt i antall lånte bøker fra et folkebibliotek. Alle 9-12-åring og jenter i alderen 13-17 år har i snitt lånt mer enn én bok pr. måned det siste året (1994). De yngste jentene låner flest bøker, med 16,5 bøker i året. De eldste guttene låner færrest bøker, med 8 bøker de siste 12 månedene.

Det er klart flere av dem som leste en bok i går som også har vært på folkebibliotek de siste 12 månedene. Det er mellom 6 og 9 prosent flere som leste bøker dagen i forveien som også hadde vært på bibliotek, sammenlignet med dem som ikke hadde vært der.

Forskjellen i lesing av bøker mellom dem som har og dem som ikke har vært på bibliotek er størst i den eldste aldersgruppen. I aldersgruppen 9-12 år er både biblioteksbesøkere og de som ikke har vært på biblioteket siste året, forholdsvis ivrige boklesere; det er uansett 27 prosent eller flere av barna i denne aldersgruppen som leste bok i løpet av en gjennomsnittsdag.

Mye ballidrett

Fotball er den idrettsgrenen som flest barn og unge utøvde sist de deltok på et idrettsarrangement. For begge aldersgruppene er det fotball og dernest håndball som fanger flest utøvere. For 9-12-åringene er fotball den altoverskyggende deltakersporten; hele 53 prosent deltok i fotball sist de var med på et idrettsarrangement. Håndball følger på andreplass, med 18 prosent. Annen individuell idrett (som bl.a. inkluderer svømming og ridning) samlet 9 prosent deltakere i den yngste aldersgruppen, fulgt av friidrett og skiidrett på 7 prosent.

5.6. Antall bøker lånt på folkebibliotek siste 12 måneder, etter alder og kjønn. 1994

Alder og kjønn	Antall bøker lånt	Antall spurte
9-12 år		
Gutter	12,9	61
Jenter	16,5	69
13-17 år		
Gutter	8,0	78
Jenter	14,9	81

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

5.7. Andel som har lest bok en gjennomsnittsdag blant dem som har og dem som ikke har vært på folkebibliotek siste 12 måneder, etter alder. 1994. Prosent

Alder og biblioteksbesøk	Lest bok i går	Antall spurte
9-12 år		
Har ikke vært på folkebibliotek	27	42
Har vært på folkebibliotek	33	88
13-17 år		
Har ikke vært på folkebibliotek	18	34
Har vært på folkebibliotek	27	125

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

13-17-åringene har ikke et like stort sprik mellom andelen som deltar i de tre mest populære idrettene. Fotball ligger på 36 prosent, mens håndball har en deltakerandel ved idrettsarrangementer på 27 prosent. Lagidrettene står i det hele tatt sterkt i denne aldersgruppen.

Samtidig er det i aldersgruppen 13-17 år forholdsvis mange som driver med annen individuell idrett.

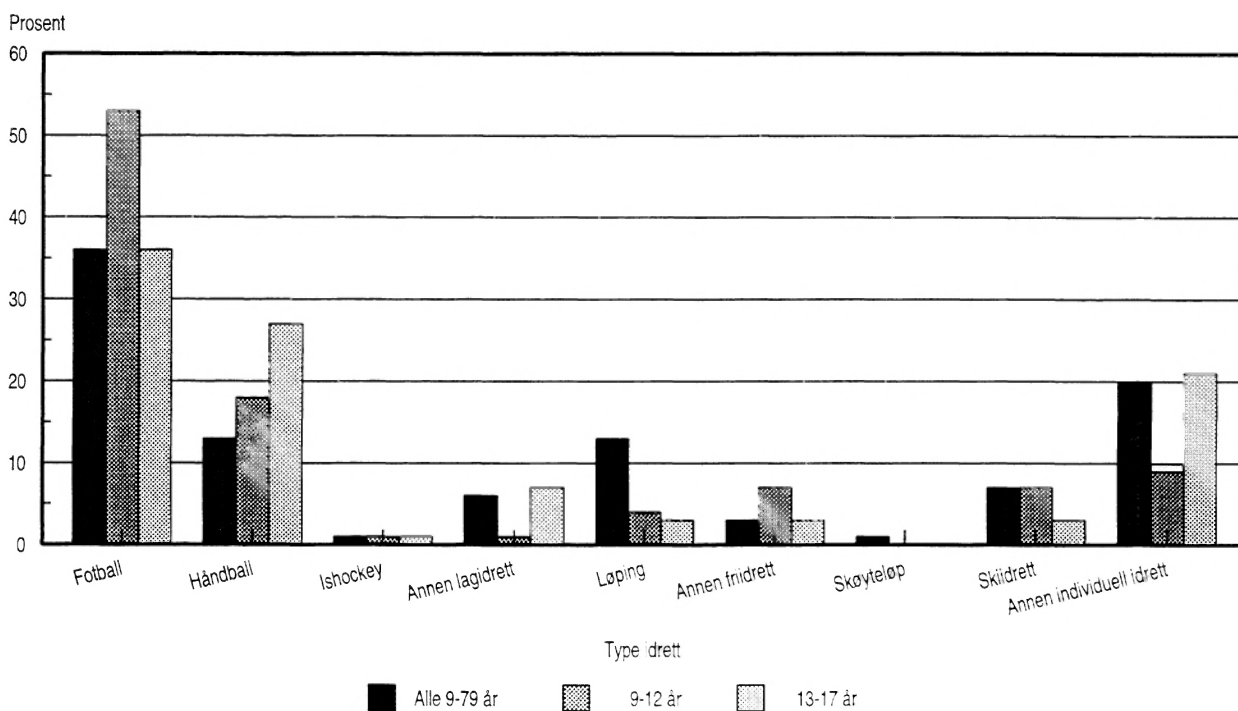
5.8. Andel som har deltatt i ulike typer idrettsgrener sist de deltok på idrettsarrangement, etter alder 1994. Prosent

	Fotball	Håndball	Ishockey	Annen lagidrett	Løping	Annen friidrett	Skøyteløp	Skiidrett	Annen individuell idrett
Alle 9-79 år	36	13	1	6	13	3	1	7	20
Av dette									
9-12 år	53	18	1	1	4	7	.	7	9
13-17 år	36	27	1	7	3	3	.	3	21

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Figur 5.2. Andel som har deltatt i ulike idrettsgrener sist de deltok på idrettsarrangement. 1994

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

5.9. Andel som så ulike typer idrett sist de var på idrettsarrangement. 1994. Prosent

	Fotball	Håndball	Ishockey	Annen lagidrett	Løping	Annen friidrett	Skøyteløp	Skidrett	Annen individuell idrett
Alle	52	14	3	3	3	2	2	13	9
Av dette									
9-12 år	54	16	3	3	4	1	.	11	7
13-17 år	45	25	3	5	2	1	3	5	9

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Fotball som tilskuersport

Både blant 9-12- og blant 13-17-åringene svarer flest at de så fotball sist de var på et idrettsarrangement. Foruten fotball samler håndball tilskuere i disse aldersklassene. Totalt har 70 prosent av både 9-12-åringene og 13-17-åringene sett fotball- eller håndballkamper sist de var på et idrettsarrangement.

Skidrett tiltrekker seg også unge tilskuere, spesielt 9-12-åringene. Skidrettens tilskuerandel i 1994 kan riktignok være påvirket av Lillehammer-OL.

Annen friidrett (inkluderer ikke løping) har den laveste prosentandelen tilskuere for disse aldersgruppene.

Medlemskap i idrettsforeninger

Jenter har færre registrerte medlemskap i norske idrettskretser enn gutter har. Dette gjelder både totaltall for landet og for hvert enkelt fylke.

Jenter i alderen 0-12 år har flere medlemskap enn jenter i alderen 13-16 år. Førstnevnte utgjør riktignok et større aldersintervall, selv om man kan anta at de aller yngste, si 0 til 5 år, til dels kan overses.

Aust-Agder har minst sprik mellom antall medlemskap i de to aldersgruppene. Hedmark, Oppland og Rogaland har opp mot 50 prosent flere medlemmer blant de yngre enn blant de eldre jentene.

De yngste guttene ser også ut til å være mer aktive enn gutter i alderen 13-16 år.

Finmark har den minste forskjellen i antall medlemskap mellom aldersgruppene. I Akershus er det ca. 8 000 flere guttomedlemskap for 0-12-åringene enn 13-16-åringene. I Hedmark og Rogaland er det registrert ca. dobbelt så mange medlemskap for 0-12-årige gutter som for 13-16-årige gutter.

5.10. Idrettskretser, lag og medlemskapstall, etter kjønn og alder pr. 31.12.1996¹

	Antall lag	Medlemmer i alt			Gutter	
		0- år	0-12 år	13-16 år	0-12 år	13-16 år
Hele landet	7 286	1 396 824	147 291	89 155	188 352	118 572
Østfold Idrettskrets	387	72 169	5 864	4 371	7 906	5 756
Akershus Idrettskrets	638	153 093	14 730	8 434	21 556	12 847
Oslo Idrettskrets	613	186 209	11 176	6 231	17 863	10 294
Hedmark Idrettskrets	361	65 175	6 628	3 499	8 760	4 710
Oppland Idrettskrets	389	62 454	7 029	3 736	8 825	5 264
Buskerud Idrettskrets	354	74 678	6 892	4 956	10 239	6 658
Vestfold Idrettskrets	270	61 538	6 595	3 669	8 657	5 237
Telemark Idrettskrets	285	51 646	5 838	3 526	7 115	4 768
Aust-Agder Idrettskrets	176	30 873	2 927	2 330	4 262	3 527
Vest-Agder Idrettskrets	262	41 326	4 798	2 978	5 987	3 759
Rogaland Idrettskrets	506	98 895	13 925	7 310	16 437	8 624
Hordaland Idrettskrets	629	108 057	13 974	7 911	18 222	11 001
Sogn og Fjordane Idrettskrets	192	39 563	5 085	3 309	4 949	3 862
Møre og Romsdal Idrettskrets	481	73 554	7 571	5 994	10 258	7 275
Sør-Trøndelag Idrettskrets	441	95 628	9 793	6 045	11 403	8 479
Nord-Trøndelag Idrettskrets	261	47 658	5 489	3 834	6 151	4 242
Nordland Idrettskrets	493	57 234	7 404	4 566	9 568	6 046
Troms Idrettskrets	350	40 256	4 288	2 962	5 790	3 443
Finnmark Idrettskrets	196	21 540	2 621	1 617	2 604	2 114

¹ Tallene i denne tabellen vil avvike noe fra tilsvarende tabell i Statistisk årbok. SSBs statistikk inkluderer Norges Bedriftsidrettsforbund. NBIF har en nedre aldersgrense på 17 år for sine medlemmer og vil dermed ikke påvirke tallene for yngre aldersgrupper.
Kilde: Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité, Årsrapport 1996.

Unge går på fritids-/ungdomsklubber

I 1991 hadde 62 prosent blant 13-15-åringene vært på fritids-/ungdomsklubb i løpet av de siste 12 månedene. Halvparten av alle 10-12-åringene benyttet seg også av dette tilbudet, mens det blant barn 7-9 år var 29 prosent som benyttet seg av denne fritidsaktiviteten.

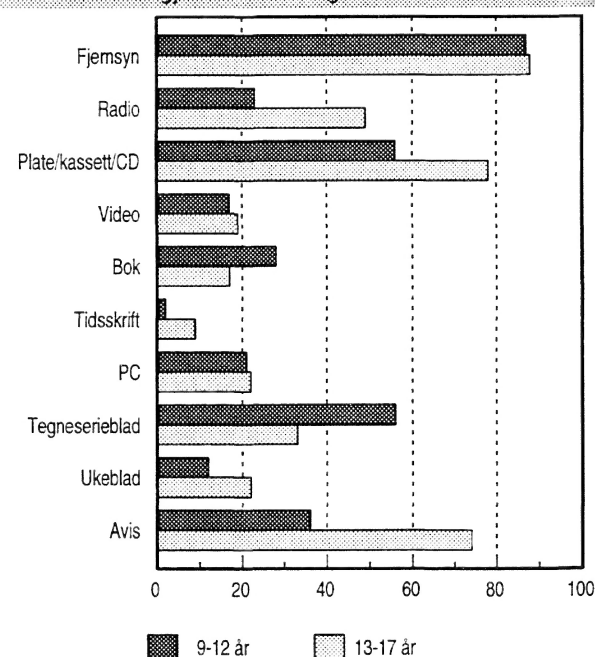
90 prosent ser på TV

Fjernsynet er det medietilbudet som vinner kampen om barn og unges oppmerksomhet. Både på spørsmål om hvilket medium som er brukt og hvor lenge, kommer TV-en ut på topp. Opp imot 90 prosent av 9-17-åringene ser på fjernsyn en gjennomsnittsdag.

Å spille plater/CD-er/kassetter står også høyt i kurs i begge aldersgruppene. Blant 13-17-åringene er det omtrent like vanlig å høre på musikk som det er å lese avisen.

9-12-åringene leser ikke aviser i samme grad som de eldre ungdommene, men de leser til gjengjeld oftere tegneserieblad. Sannsynligvis står Donald Duck&Co. for mye av denne lesingen. Som for tegneseriebladene er

Figur 5.3. Andel som har brukt ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, 1996

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

5.11. Andel som har brukt ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, etter alder, 1996. Prosent

	Fjernsyn	Radio	Plate/ kassett/CD	Video	Bok	Tidsskrift	PC	Tegne- serieblad	Ukeblad	Avis	Antall svar
9-12 år	87	23	56	17	28	2	21	56	12	36	109
13-17 år	88	49	78	19	17	9	22	33	22	74	158

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

5.12. Antall minutter brukt på ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, etter alder. 1996. Prosent

	Fjernsyn	Radio	Plate/ kassett/CD	Video	Bok	Tidsskrift	PC	Tegne- serieblad	Ukeblad	Avis	Antall svar
9-12 år	89	10	21	11	9	0	12	14	3	6	109
13-17 år	115	45	69	12	8	3	19	8	5	15	158

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

Tidsbruken er gjennomsnittet for alle i aldersgruppen. Antall minutter vil øke hvis man kun ser på faktiske mediebrukere (seere, lyttere osv.).

det den yngste aldersgruppen som i størst grad leser bøker.

Radio er også et medium som ca. halvparten av alle 13-17-åringene har benyttet en gjennomsnittsdag.

En god femtedel av de spurte barna mellom 9 og 17 år har benyttet hjemme-PC en gjennomsnittsdag.

Det er en betydelig andel som bruker alle de nevnte medietilbudene; mer enn 15 prosent av barn og unge har brukt disse mediene en gjennomsnittsdag.

Etermediene tar tid

Barn i aldersgruppen 9-12 år bruker i gjennomsnitt 1 time og 29 minutter foran fjernsynsskjermen. 13-17-åringene ser i gjennomsnitt på TV i 2 timer (115 minutter) på en gjennomsnittsdag.

Foruten TV-en bruker unge i alderen 13-17 år mye tid hver dag på musikk i form av plater, CD-er og kassetter, og på radio. PC-bruken og avislesingen er begrenset til 15-20 minutter hver.

Den yngre gruppen har også fjernsynet som det mest tidkrevende mediet, med musikklytting og tegneserie-

blader på de neste plassene. Bortsett fra TV-titting er det sjelden mer enn 20 minutter som brukes til noe medietilbud av barn i aldersgruppen 9-12 år.

Barn og unge benytter etermediene oftere og bruker mer tid på disse enn på tekst-mediene en gjennomsnittsdag. Det kan imidlertid være på sin plass å påpeke at det er fullt mulig å benytte flere medier samtidig.

PC-en som underholdning

9-15-åringene bruker i hovedsak hjemme-PC-en til spill og underholdning; hele 84 prosent av brukerne i denne aldersgruppen oppgir at de spiller og lar seg underholde av PC-en en gjennomsnittsdag.

En fjerdedel av barna og de unge som bruker PC hjemme en gjennomsnittsdag sier at den brukes til skolearbeid.

I den eldre aldersgruppen, dvs. blant 16-24-åringene, er det flest som bruker datamaskinen til utdanningsrelatert arbeid. Dette gjelder over halvparten av brukerne i denne gruppen. Samtidig bruker nesten like mange PC-en til spill og underholdning. 40 prosent sier at de tar PC-en i bruk som hjelpemiddel for hjem og fritid.

5.13. Brukere fordelt på type hjemme-pc-bruk en gjennomsnittsdag, etter alder. 1996. Prosent

	Daglig arbeid	Underhold- ning/spill	Skolearbeid/ utdanning	Til hjem/fritid	Tilknyttet modem/faks	Tilknyttet CD-ROM-spiller
9-15 år	0	84	25	10	4	23
16-24 år	15	53	55	40	15	30

Kilde: Statistiske analyser 18, SSB.

Tillatelse nr.
159 000/502

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Publikasjonene kan bestilles fra:

Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 55 00
Telefaks: 62 88 55 95

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway